Jaargang 114. Vrijdag, 13 Julij 1855. No. 84.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt verzonden Bijblad no. 9, inhoudende: *Kort verslag van de handelingen der Prov. Staten van Groningen.*

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

De nationale conventie der Knownothings te New-York heeft zich in twee deelen gesplitst, ten gevolge van het verschil van begrippen over de slavenzaak. Daarover heeft zich, als gewoonlijk, het Zuiden met het Noorden niet kunnen verstaan. Er was een comité benoemd, om eene algemeene regelmaat voor de Knownothings te ontwerpen. De meerderheid, tot het Zuiden behoorende, stond de handhaving der slavernij voor, de minderheid van het Noorden wilde die beperkt hebben. Beide partijen droegen ieder een programma voor. Daarover werd in den nacht van den 12den op den 13den Junij met groote opgewondenheid geredetwist, en de uitslag was, dat het programma der meerderheid — voor handhaving en uitbreiding der slavernij — met 81 tegen 59 stemmen bij de conventie aangenomen werd. Daarop is eene scheiding gevolgd, en de aanhangers der minderheid hebben den volgenden dag in een ander lokaal vergadering gehouden.

— Berigten uit New-York melden, dat zekere dr. *Humboldt* een middel heeft gevonden om de gele koorts door inënting te voorkomen. De proef is met volkomen goeden uitslag genomen op eenige duizende Spaansche rekruten, die pas uit Europa op Cuba waren aangekomen.

— Te New-York is weder eene nieuwe vereeniging ontstaan van personen, die zich „plantenvoedselvoorstanders" noemen. Zij hebben eene circulaire in omloop gebragt, waarin gevraagd wordt de uitschrijving van eene wet, die „het beestachtig gebruik van dierlijk voedsel te eten" afschaft.

RUSLAND. — TURKIJE.

De berigten uit de Krim doen zien, dat men niet meer op een' stormenderhand aanval moet rekenen, maar dat men den meer langzamen, maar ook meer zekeren weg is ingeslagen. De geallieerden hebben met kracht na de nederlaag van den 18den de voortzetting der geregelde belegeringswerken aangevat. Het aantal manschappen, dat aan de werken tegenover den Malakofftoren en de Redan onophoudelijk arbeidt, wordt op 30,000 begroot. — De Russen hadden op den Groenen Heuvel belangrijke werken aangelegd, en men staat verwonderd over de juistheid, waarmede zij van deze positie hebben weten gebruik te maken. Men heeft den Heuvel ondermijnd gevonden; evenwel hebben de Russen bij den aanval geen tijd gehad om de mijnen aan te steken. De Malakofftoren is geen toren meer. De Russen hebben zelven de afbraak er van voltooid, nadat de toren door het vijandelijk geschut reeds veel had geleden. De voornaamste werken zijn thans aardeverschansingen en batterijen, die nog beter tegen het vuur der belegeraars bestand zijn, en veel gemakkelijker worden hersteld, wanneer ze door het geschut hebben geleden. Op den 23sten hadden de Franschen reeds 87 stukken in nieuwe batterijen opgesteld en nog 40 moesten er geplaatst worden, de laatsten van geheel nieuw model en van zwaar kaliber. Deze 40 stukken moeten vooral dienen om het vuur der schepen te beantwoorden, dat hun op den 18den zooveel schade heeft berokkend.

Tot den 8sten 's avonds was nog niets van belang voor Sebastopol voorgevallen, blijkens eene dépêche van generaal *Pélissier*, die ook meldt dat, niettegenstaande het hevige vuur des vijands, de werken aan de Kalefaat-baai zeer goed vorderen. — Generaal *Simpson* rapporteert van den 9den, dat den volgenden dag het vuur tegen de Redan zou worden geopend. Men kan dus spoedig weder van gewigtige tijdingen hooren.

Een bijzonder berigt, door *la Patrie* medegedeeld, houdt in, dat de Russen in den nacht van den 6den op den 7den Julij een' vruchteloozen uitval hebben gedaan tegen de door de geallieërden ingenomen stelling op den Groenen Heuvel. Die uitval zal echter wel niet veel te beduiden gehad hebben, daar *Pélissier* het niet de moeite waardig heeft geacht er van te spreken.

Generaal *Pélissier* heeft bevolen, dat dagelijks aan de troepen een ration wijn en geestrijke dranken zal worden uitgedeeld, ten einde den gezondheidstoestand in voldoenden staat te houden, welke door de groote hitte veel heeft te lijden gehad.

Met de jongste post heeft ook de generaal *Niel* aan eenige zijner vrienden geschreven, voornamelijk om uit te weiden over de dapperheid en stoutmoedigheid, welke de Fransche soldaten bij de gevechten van den 7den en 18den Junij hebben aan den dag gelegd. Wat de nederlaag van den 18den betreft, schrijft de generaal *Niel* deze voornamelijk toe aan het onvoldoende der naderingswerken tegen den Malakofftoren. Bovendien spreekt de generaal *Niel* met den hoogsten lof van den Russischen generaal *Totleben*, die de verdediging van Sebastopol bestuurt, en beschrijft eenige werken, welke die generaal gedurende het beleg, vooral voor den Malakofftoren, heeft laten aanleggen; hij aarzelt niet, dien Russischen vestingbouwkundige met den beroemden *Vauban* te vergelijken.

De Weener *Presse* bevat een' brief van een hooggeplaatst militair, waarin de gebeurtenissen van den 18den Junij voor Sebastopol met een deskundig oog beoordeeld worden. Wij ontleenen daaruit het volgende:

„Uit hetgeen van beide zijden omtrent dezen strijd medegedeeld is, kunnen wij voorzien, welken loop de gebeurtenissen voor Sebastopol zullen nemen, wanneer de krijgvoerende mogendheden niet bij tijds op eene vredelievende wijze tusschen beiden komen. Prins *Gortschakoff* zegt in zijne dagorder aan de troepen duidelijk, dat hij de hem toevertrouwde vesting tot op den laatsten man zal verdedigen en men mag een' Russischen opperbevelhebber in zulke zaken op zijn woord gelooven. Moet derhalve Sebastopol ten slotte in de handen der geallieërden vallen, dan kan de wereld een treurspel te gemoet zien, zoo gruwelijk als er nog ooit een geweest is. Geheele hekatomben zullen aan de eerzucht en de eigenzinnigheid van eene onverzoenlijke staatkunde ten offer moeten vallen, om in het gunstigste geval tot een doel te geraken, hetwelk op goedkooper en tevens menschelijker wijze te bereiken ware, zij het op indirecten weg door eene voortdurende blokkade der Russische havens, of regtstreeks door eene *regelmatige belegering* van die zeevesting.

„De wijze, waarop de geallieërden thans te werk gaan, herinnert aan de ruwste beginselen van oorlog voeren. De krijgskunst, welke voor het innemen van sterke plaatsen wetenschappelijke regels opgeeft en te voren de voorwaarden bepaalt, waardoor elke vesting in een' zekeren tijd ten val gebragt kan worden, heeft juist het doel, noodeloos bloedvergieten te besparen van menschenlevens te behoeden. Deze voorwaarden bestaan in het aanwenden van een toereikend aantal troepen, om de te veroveren vesting in te sluiten en hare bezetting, alsmede de tot ontzet aanrukkende troepen des noods met overmagt in het open veld den slag te bieden. Maar vestingen alleen van ééne zijde aan te grijpen, de voorwerken met de bajonet te bestormen, voor dat [illegible] geschut tot zwijgen gebragt heeft en den strijd man [illegible] zoo lang voort te zetten, tot de laatste toevoer, welken de belegerde van de opengelaten zijde verkrijgen kan; zich met zijnen tegenstander in het bloed te wentelen, dit is niet meer een oorlog van beschaafde menschen, maar de meest gewetenlooze slagting, tot welke ooit een beschaafde staat zijne magt kan misbruiken.

„De openbare meening in Frankrijk en Engeland bevindt zich in het laatste tijdperk van dien oorlogsroes, welke haar tot dusver de vreeselijke offers niet liet achten, waarmede de langzame vorderingen harer legers moesten gekocht worden. Maar op de roes volgt de nuchterheid, en het ontwaken uit de verdooving zal eene vreeselijke teleurstelling aanbrengen. Zullen dan de gezwollene artikelen van den heer *de la Guerronnière* in den *Moniteur* en de humoristische redevoeringen van lord *Palmerston*, in het parlement, in staat zijn om den stroom der openbare verbittering in zijn bed terug te leiden?"

Ter verhindering van het herstel der vestingwerken van Ghenitch, zijn door de geallieërden kanonneerbooten derwaarts afgezonden, die tevens in last hebben in de Stinkzee te kruisen.

De 14 Russische bataljons, welke van Anapa opgebroken zijn, om naar de Kuban-linie terug te trekken, hebben dezen terugtogt niet kunnen volbrengen. Vervolgd door de Circassiërs en gekweld door gebrek aan leeftogt, heeft zich dit kleine legerkorps weder naar Gori gewend, na aanzienlijke verliezen geleden te hebben. Verscheidene familiën, die van Anapa mede gevlugt waren, zijn naar de verwoeste stad teruggekeerd.

In Konstantinopel was men weder ernstig bedacht op de voor Turkije ongunstige wending, welke de zaken in Azië zouden kunnen nemen. Het ontbrak der Porte steeds aan geld zoowel, als aan manschappen, om het leger daar te lande behoorlijk te organiseren. Wat het eerste betreft, zoo heeft de Sultan op nieuw eene leening gesloten van 18 millioen francs. — In Egypte organiseerde de Onderkoning eene schoone brigade zwarten uit Soudan, en hij heeft als een blijk zijner tevredenheid hunne soldij verdubbeld.

Een besluit van den Keizer van Rusland beveelt aan de gouverneurs van Nieuw-Rusland en van Bessarabië, om zoo veel mogelijk het leger der Kozakken van den Donau te versterken, door vrijwilligers van alle klassen der bevolking aan te nemen.

Uit Konstantinopel wordt dienaangaande berigt, dat Rusland voornemens is om aan den Donau 150,000 à 200,000 man bijeen te trekken en den Pruth te passeren, ten einde ten nadeele der geallieërden eene geduchte afleiding te verschaffen.

Uit Triëst wordt gemeld, dat de Montenegrijnen zich, onder voorwendsel van een geschil over plaatselijke belangen, weder gereed maken om de Turken gewapenderhand aan te tasten, en dat de laatstgenoemden troepen vereenigen om zich te weer te stellen.

En nu nog iets uit het hooge noorden. Uit Archangel verneemt men, dat die plaats door de Russen in goeden staat van verdediging is gebragt. Zij hebben de invaart tot de baai, de monding van de Dwina, zeer versterkt, en het vaarwater voor oorlogschepen belemmerd. Te Archangel waren de handelaren dan ook minder beducht voor eene beschieting. In den laatsten tijd, vóór den 26sten Junij, hadden nog onderscheidene schepen Archangel met goede lading kunnen verlaten.

— In diplomatieke kringen wordt veel gesproken over meer of min geheime onderhandelingen, welke tusschen de oorlogvoerende mogendheden ter eenre en tusschen deze en Oostenrijk ter andere zijde plaats hebben.

In de eerste plaats zouden zij betrekking hebben op art. 4 der Engelsch-Fransche overeenkomst van den 10den April 1854, luidende: „Bezield met den wensch, om het Europesche evenwigt te handhaven, en geen eigenbelang beoogende, doen de hooge contracterende partijen reeds bij voorraad afstand van elk bijzonder voordeel, hetwelk uit de mogelijke gebeurtenissen voor haar kan voortvloeijen." De Fransche en Britsche staatsmannen hadden dikwerf reeds betreurd, dat deze bepaling was ter neder geschreven. Volgens hunne meening, is daardoor de oorlog beperkt en de propaganda voor verbonden met de Westersche mogendheden belemmerd. En inderdaad hadden Pruissen of Zweden, of de andere mogendheden, welke bij eene wijziging der kaart van Europa iets konden winnen, geen lust om zich in ondernemingen te mengen, waarvan het in hunne schatting ijdele doel, reeds te voren aangeduid en den vijand bekend was.

En zou thans sprake zijn om daarop terug te komen, niet door de bepaling op te heffen, maar door die te verklaren.

Het artikel 4, hetwelk hierboven is aangehaald, ontzegt aan de staten, welke de overeenkomst hebben gesloten of die daarbij zouden toetreden, het regt om eenig bijzonder voordeel uit den oorlog te trekken. Maar de zeemogendheden hebben het regt om verdragen met andere staten te sluiten en hun vergrooting van gebied of andere voordeelen te beloven, in geval hunne wapenen eindelijk mogten zegevieren. Niets, b. v., kan verhinderen, dat zij de vereeniging van Bessarabië met de Donau-vorstendommen, de onafhankelijkheid van Kaukasië enz. eischen. Men zal beseffen, dat, is dit beginsel eenmaal aangenomen, de verklaring van art. 4 van het verdrag van den 10den April 1854, het veld van den oorlog zou uitbreiden en aan de Westersche mogendheden vele aanhangers zal verschaffen. Dit is de meening van een invloedrijk gedeelte der kabinetten van Frankrijk en Engeland. Men verzekert, dat er ernstig sprake is, om zich ten spoedigste te ontheffen van de belemmeringen, door meergemeld art. 4 veroorzaakt.

Opmerkelijk is het, dat Oostenrijk hiervan de lucht heeft gekregen. Het ducht nieuwe ontwerpen van het Westen, en onder den indruk van die vrees, wenscht het Duitschland over te halen, om de oude grondslagen van den vrede aan te nemen, welke alsdan versterkt zouden worden door den steun, welken de bond, met inbegrip van Oostenrijk, daaraan zoude geven.

Men verzekert, dat het antwoord van Pruissen op de laatste mededeeling van Oostenrijk van den 24sten Junij, den 8sten dezer is verzonden. In den vorm zou het vrij vriendschappelijk zijn en op geene bepaalde wijze het op voet van oorlog houden der troepen weigeren, maar dit geschiedt op andere gronden dan die door Oostenrijk zijn aangevoerd. Zoo wil Pruissen geene solidariteit erkennen met de bezetting der vorstendommen. Het neemt de 4 waarborgpunten niet aan.

De *Zeit* (half-officiëel orgaan der Pruissische regering) verzekert in een hoofd-artikel, dat de openbare meening in Duitschland zich meer en meer ten gunste van Rusland verklaart, doch dat men zeer verkeerd handelt, met de schuld daarvan op Pruissen te werpen. Men zoekt de oorzaak van dat voor de geallieërden zeer onaangenaam verschijnsel in den vreemde, terwijl men die bij zich zelve kan vinden.

Men trok uit met de overtuiging eens Caesar's van te zullen overwinnen, men sprak met minachtenden overmoed van den kolossus met looden voeten, en nu staat men reeds negen maanden stil op dezelfde plek, zonder, in weerwil van alle moeite, in weerwil van alle dapperheid, die plek aan de „barbaren" en „slaven" te kunnen ontnemen. Men spreekt steeds van een krijg der „beschaving" tegen de „barbaarschheid" en men is voortdurend bezig met bijzondere eigendommen te verwoesten, steden in te nemen en de vreedzame inwoners met plunderingen en gruwelen van allerlei aard te kwellen. Men spreekt van regt en geregtigheid, en eerbiedigt de regten van bevriende en onafhankelijke natiën niet, terwijl de uitspatting der Engelsche pers en der Engelsche tribune het langmoedigste geduld vermoeit. Al die hoogdravende dagblad-artikelen en hol klinkende redevoeringen, waarmede men de wereld overlaadde, hebben niets uitgerigt en dus de voorgestelde werking gemist. Dit alleen, en niet Pruissens geheime politiek, noch Duitschlands genegenheid voor Rusland, draagt de schuld, dat Engeland bij de Duitschers in miscrediet is geraakt, dat er eene zoo zigtbaar veranderde denkwijze in Duitschland, ten nadeele van Engeland, is ontstaan, en dat niet alleen bij de Duitsche regeringen, maar ook bij het Duitsche *volk*.

SPANJE.

In de langs gewonen weg uit Madrid ontvangene berigten, de dagteekening voerende van den 2den Julij, komt voor, dat men zich in de Spaansche hoofdstad nog dagelijks bezig hield met de beoordeeling van den stap, waartoe *Espartero* laatstelijk was overgegaan, en dat het niet ontbrak aan personen, door welke zijne handelwijze zeer gestreng werd afgekeurd. De geheimzinnige wijze, waarop *Espartero* in dezen was te werk gegaan, gaf vrij algemeen aanleiding tot het gevoelen, dat de voorzittende minister met bijoogmerken had gehandeld, en dat hij in de eerste en voornaamste plaats had willen weten, hoe groot zijn invloed was, ten einde, naar bevind van omstandigheden, zich meer gezag toe te eigenen. Het zeggen was, dat de maarschalk *O'Donnell* zich wel zeer veel moeite had gegeven om den voorzittenden minister aan te sporen om zijn verzoek in te trekken, doch niettemin zijn misnoegen over het gebeurde niet had ontveinsd. — *Espartero* werd beschouwd als een geheime tegenstander van de constitutionele monarchij; *O'Donnell* daarentegen als een der warmste voorstanders van den troon en van Koningin *Isabella*. Als een eigenaardig kenmerk werd de omstandigheid aangemerkt, dat *Espartero* zich aanhangers zocht te verwerven onder de nationale garde, terwijl *O'Donnell* op de ondersteuning van het leger staat maakte.

Latere berigten zeggen, dat alle geruchten van ministeriële crisis minst genomen voorbarig zijn; dat *Espartero* en *O'Donnell* zeer eensgezind zijn, en dat onder de overige ministers geene verdeeldheid heerscht.

De jongste tijdingen uit Barcelona ontvangen luiden gunstig. De orde is daar bijna geheel hersteld. De nationale garde heeft den kapitein-generaal in het onderdrukken van den opstand krachtig ondersteund.

Drieëntwintig officieren en vierënzeventig soldaten, die de partij der insurgenten hadden omhelsd, zijn over de Fransche grenzen uitgeweken.

Eene commissie, die zich wegens de onlusten te Barcelona gevormd heeft, verlangt, dat de Cortès eene wet zullen uitvaardigen wegens de organisatie van den arbeid. De regering zal niets toestaan vóór de onderwerping der opstandelingen en de onderdrukking der pogingen van de Montemolinisten.

DUITSCHLAND.

Het schoone weder van de jongste drie weken heeft in Noord- en Midden-Duitschland een' gezegenden invloed op de te velde staande gewassen; granen beloven eene goede opbrengst; de aardappelen een gewoon gewas. Nog gunstiger luiden de berigten uit Zuid- en Westelijk Duitschland.

— De Keizer van Oostenrijk is den 9den van zijne inspectiereis door Gallicië te Weenen teruggekeerd.

— Ten gevolge van het verleenen van onbepaald verlof aan de reserve-troepen van het Oostenrijksche leger, zullen twee derden van de buitengewone kosten voor het leger, bedragende 90 millioen, dus ruim 60 millioen, bezuinigd worden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 10 Julij.

De verklaringen, door lord *John Russell* in de zitting van het Lagerhuis op den 6den dezer afgelegd, regtvaardigen ten volle de reeds sedert langen tijd gemaakte aanmerkingen, dat het kabinet verdeeld is ten aanzien der kwestie van vrede en oorlog. Lord *John Russell* hield met den heer *Drouin de Lhuys* de Oostenrijksche voorstellen aanneembaar en met deze overtuiging kwam hij naar Londen terug. In den ministerraad werd hij echter overstemd. Maar dit belette hem niet om in het kabinet te blijven plaats nemen, en wel, gelijk hij verklaard heeft, om het ministerie *Palmerston* niet te verzwakken, en dus niet omdat hij in den ministerraad tot eene andere overtuiging is gekomen. Deze omstandigheid werpt reeds alleen een ongunstig licht op hem.

Nog onbegrijpelijker echter wordt zijne houding, wanneer men in aanmerking neemt, dat hij na zijne terugkomst nog immer van de noodzakelijkheid tot het voortzetten des oorlogs, van de verovering van Sebastopol, van de verzwakking van Rusland heeft gesproken, daar hij te Weenen het gevoelen was toegedaan, dat door de aanneming van Oostenrijks voorstellen reeds een eervolle vrede zou gesloten zijn. Door dit alles komt lord *John Russell* in het ware daglicht voor het Engelsche volk te voorschijn, en zijne opregtheid heeft het grootste deel harer waarde verloren, want hij verheelde alles, zoolang uit de Krim verblijdende berigten werden ontvangen en begint eerst opregt te worden, zoodra de fortuin zich een weinig veranderlijk heeft beginnen te toonen. Het ontbreekt dan ook niet in Engeland aan scherpe aanmerkingen, en bovenaan staat de *Times*, die de natie op dit gedrag opmerkzaam maakt; en zelfs de *Daily News*, die tot dus verre steeds lord *John Russell* getrouw bleef, kan volstrekt geen gronden vinden, om de dubbelzinnigheid van dien staatsman te verdedigen.

De Engelsche regering en een groot aantal leden van het Lagerhuis verkeeren, volgens den *Morning Advertiser*, in de grootste verlegenheid, hoe zij zich bij de behandeling van de aangekondigde motie van den heer *Roebuck* behooren te gedragen. Vele parlementsleden vreezen hun mandaat te zullen verliezen, wanneer zij tegen die motie stemmen, en zijn van den anderen kant bevreesd, dat, wanneer de motie mogt doorgaan, een voorstel tot het in staat van beschuldiging stellen der ministers daarvan een gevolg zal zijn. Om de onaangenaamheden, die zoowel in het een als het ander voor hen opgesloten ligt, te ontgaan, zouden vele leden de afspraak hebben gemaakt om bij de stemming afwezig te zijn. De heer *Roebuck* heeft echter ook hiertegen een wapen. In de zitting van het Lagerhuis van gisteren verklaarde hij, dat hij alle leden der Kamer bij name zou oproepen om over zijne motie te stemmen. Deze verklaring werd luide toegejuicht.

In dezelfde zitting heeft kolonel *Adair* aangekondigd, dat hij als amendement op de motie van den heer *Roebuck* zal voorstellen, dat de oorlog met kracht behoort te worden voortgezet.

Lord *Palmerston* heeft de toezegging gedaan, al de stukken, die nog op de afgeloopen Weener conferentiën betreffen en de voorstellen van graaf *Buol*, over te leggen.

Men verzekert, dat de hertog van *Cambridge* uit eigen

beweging heeft aangeboden weer naar de Krim te willen vertrekken, zoodra hij den dood van lord *Raglan* vernomen had, maar dat de Koningin zich daartegen verzet heeft.

— De rijkstoelage tot bevordering van het onderwijs, die ten vorigen jare eene som van £ 263,000 bedroeg, is dit jaar vermeerderd tot £ 381,921 (ruim 4½ millioen guldens). Twintig jaren geleden, werd jaarlijks slechts £ 10,000 tot dat doel besteed.

— De Engelsche philoloog *Th. Gaisford*, prof. in de Grieksche litteratuur te Oxford heeft, bij uitersten wil, drie duizend pond sterling vermaakt aan drie schrijvers, een' Engelschen, een' Franschen en een' Italiaanschen, die een goed opstel met vertaling in 4 levende en 4 doode talen zullen schrijven.

Van den 11den. In het Huis der Gemeenten kondigde de heer *Bulwer* gisteren aan, dat hij Vrijdag eene motie zou doen, inhoudende, dat het gedrag van lord *John Russell* te Weenen, het vertrouwen des lands in het ministerie heeft geschokt. Die aankondiging wekte sensatie.

Lord *Palmerston*, op eene vraag van den heer *Ricardo* antwoordende, zeide, dat de Turksche leening van 5,000,000 £ voor de eene helft door Engeland en voor de wederhelft door Frankrijk zou worden gewaarborgd. Het bedrag zou geheel besteed worden aan de uitgaven van den oorlog.

Lord *Clarendon* deelde mede, dat de admiraal *Dundas* de invrijheidstelling zou vragen van de door de Russen te Hangö gemaakte krijgsgevangenen, en dat Fransche en Engelsche officieren te Parijs bezig waren met het regelen van al wat de uitwisseling van gevangenen betrof. — Het voorstel van den heer *Scully*, om bij het begeven van openbare ambten eene vrije mededinging open te stellen, is met eene meerderheid van 15 stemmen verworpen. — Het voorstel van den heer *Roebuck*, om bij de stemming over zijne motie de leden bij name op te roepen, is met eene meerderheid van 25 stemmen verworpen.

— De volksoploopen in Hydepark hebben een dreigender aanzien te krijgen. Nadat het volk door allerlei oproepingen tot eene volksverzameling op Zondag was aangespoord, heeft ook werkelijk op dien dag weder eene geduchte manifestatie plaats gehad. Daar de politie zich ditmaal meerendeels buiten het park had gehouden en ook de rijtuigen vermaande er niet binnen te komen, zoo hadden de volksleiders geene aanleiding, om het gepeupel tegen dezen of genen op te zetten, maar vergenoegden zich hier en daar aanspraken te houden. Eene menigte jongens echter bragten, om zich te vermaken, eene groote hoeveelheid stroo, waarmede een groot gedeelte van het park was belegd, ten einde het gedruisch der rijtuigen te verminderen, hetwelk hinderlijk was voor eene zieke dame, op hoopen en staken dit in den brand. Eenige der bewoners de knapen hierover de rede stellende, werden zij met eene hagelbui van steenen begroet, die de glasruiten verbrijzelden; eenmaal hiermede begonnen, ging men verder en werden alzoo de glasruiten ingesmeten bij den Hannoverschen gezant, den graaf *v. Kielmansegge*, sir *J. Graham*, de gravin *v. Somers*, den hertog *v. Marlborough*, den graaf *Gifford*, het parlementslid sir *J. Buller*, sir *D. Macdongale*, den graaf *v. Sefton*, den aartsbisschop van York, den hertog *v. Mentrose*, lord *Ch. Wellesley*, den admiraal *G. Seymour* en vele anderen, waarbij laatstgenoemde, deze baldadigheden willende te keer gaan, twee steenworpen aan het hoofd ontving, welke het bloed deden stroomen. Eindelijk zag de politie zich genoodzaakt haar gezag te doen gelden en werd het park ontruimd.

Lord *Palmerston* heeft zich te paard een oogenblik in het gedrang bevonden, doch wist zich in tijds te verwijderen; lord *Cardigan* werd sterk toegejuicht, zoodra de menigte hem herkende.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Julij.

In de zitting van den Senaat van gisteren werden de beide door de kamer aangenomen wets-ontwerpen betrekkelijk de leening en de ligting der troepen ingediend; voorts werden in de afdeelingen de commissiën van onderzoek voor beide ontwerpen benoemd. Deze hebben reeds met eenparige stemmen zich verklaard voor de aanneming van beide wetsontwerpen.

— De Fransche *Moniteur* berigt dat de wereldtentoonstelling te Parijs thans geheel in orde en volledig is, en voegt er bij, dat zij, naar het eenstemmig oordeel ook der buitenlanders, de groote Londensche tentoonstelling van 1851 verre overtreft.

— Mlle *Rachel* vertrekt met haar gezelschap den 11den Aug. naar Liverpool. Vóór haar vertrek naar Amerika zal zij nog viermaal te Londen optreden; van Sept. 1855 tot Mei 1856 zal zij naar omstandigheden 137 of 170 voorstellingen geven. Het budget, hetwelk de *Figaro* mededeelt, luidt wat fabelachtig. Als eerste post van den geheelen veldtogt, komt voor, ten voordeele van mlle *Rachel*, 1,200,000 fr.; vier benefice-voorstellingen, gewaarborgd voor 80,000 fr.; hôtel- en woningskosten, maandelijks 50,000 fr. Voorts figureren de beide zusters van mlle *Rachel*, *Sara* en *Léa Félix* ieder voor 60,000 fr. De geheele onderneming, met deze kolossale verbindtenissen, zoude aan onkosten 2,554,600 fr. vorderen.

— De heer *Lesnier*, oud-onderwijzer, die in 1847 wegens moord en brandstichting tot levenslangen dwangarbeid was veroordeeld en zijne straf in het bagno onderging, doch wiens onschuld in Junij j.l. erkend is, zoodat hij gerehabiliteerd werd, is thans, op bevel des Keizers, benoemd tot regerings-commissaris bij de maatschappij voor de steenkolenmijnen van Mayenne en Sarthe.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 Julij.

Het uitzigt op den oogst der gewassen in België is zoo schoon, als in vele jaren het geval niet was.

— Het ontgaat der aandacht niet, dat de toon, in welken het Russisch-gezinde dagblad *le Nord* wordt geschreven, veel meer vijandig is en blijft ten aanzien van Engeland, dan van Frankrijk. Laatstelijk is in dat blad een hoofdartikel opgenomen, waarin lord *Palmerston* vooral hevig wordt aangevallen en die staatsman wordt voorgedragen als de persoon, die Engeland meer en meer vervreemdt van het overige Europa, en thans de laatste mogendheid, op welke de naam van Groot Brittanje geen onaangenamen indruk maakte, te weten Rusland, vervuld heeft met een diep gevoel van nationalen haat. Te dezer zake leest men in *le Nord* het navolgende:

„Lord *Palmerston* kan aanspraak maken op den treurigen roem, van alle natiën in de beide werelddeelen met haat tegen Engeland te hebben bezield, en ze tegen het Britsche gouvernement en het volk te hebben vereenigd.

„Toen, onder het ministerie *Guizot*, lord *Palmerston* met de waardigheid van eersten minister werd bekleed, heeft men in het *Journal des Débats* de navolgende ontboezeming gelezen: „Lord *Palmerston* is opgetreden: welaan, dat „Europa zich op langdurige en vreeselijke rampen voorbereide!" Inderdaad eene merkwaardige voorspelling! Vermits het aan het genoemde dagblad thans niet meer geoorloofd is om de aandacht van zijne lezers op die voorspelling te vestigen, zoo zullen wij ons, in de plaats van hetzelve, van die taak kwijten."

Daarop gaat de redactie van het dagblad *le Nord* meer in 't breede na, wat door lord *Palmerston* is verrigt, en beweert zij, dat die staatsman daardoor niet alleen Engeland van het buitenland heeft afgescheiden, maar ook de kracht van de Britsche regering binnenslands heeft gebroken.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 9den Julij.

De beraadslaging over het wets-ontwerp tot goedkeuring van eenige artikelen der overeenkomst met Frankrijk gesloten, tot wering van den nadruk, heeft in comité-generaal plaats gehad, zoodat daarvan niets kan worden medegedeeld.

Bij de hervatting der werkzaamheden in het openbaar, werd het wets-ontwerp in stemming gebragt en, zooals reeds is medegedeeld, met 34 tegen 3 stemmen aangenomen.

Daarna werd aan de orde gesteld de beraadslaging over het wetsontwerp tot voorloopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen.

De heer *Lotsy* herinnert in de *eerste* plaats de geschiedenis van de herziening der grondwet op dit stuk, en ontwikkelt daarna zijne bezwaren, tegen de wet zelve, de eigenlijk een' bestaanden toestand van wetteloosheid en regelloosheid bekrachtigt, in plaats van regels te geven waarnaar zich de besturen zullen hebben te gedragen. Vervolgens heeft spr. eenige grondwettige bedenkingen, ontleend aan art. 191 der grondwet.

De heer *Sassen* deelt het gevoelen van den vorigen spr. niet. Hij is veeleer van oordeel, dat deze wet is eene wet van noodzakelijkheid, op de billijkheid gegrond en overeenkomstig het beginsel der grondwet. Spr. ontwikkelt deze zijne meening in het breede en motiveert op deze gronden zijne goedkeurende stem. De wettelooze en regellooze toestand van zoo vele polders is juist voor hem eene reden tot goedkeuring dezer, al zij het dan ook, partiële regeling.

De heer *van Sasse van Ysselt* verklaart zich tegen deze partiële regeling.

De heer *Cremers* was aanvankelijk voor het ontwerp, doch na de bezwaren in de sectiën ontwikkeld, aarzelt hij daaraan zijne goedkeuring te schenken. Zijne bezwaren zijn gelegen: 1) in de magt van strafbedreiging aan sommige waterschappen toegekend en aan anderen niet, hetgeen eene ongelijkheid daarstelt; en 2) dat er regterlijke tusschenkomst wordt ingeroepen over geschillen nopens waterschapsbesturen. Ten slotte wenscht spr. de uitvoering van art. 191 der grondwet en geene partiële wet. Spr. wijst op het uiteenloopende der verschillende reglementen voor waterschapsbesturen in onderscheidene provinciën. Hoe meer uiteenloopend die reglementen zijn, hoe meer verhindering dit voor de algemeene wet oplevert.

De beraadslaging over dit wetsontwerp zal morgen worden voortgezet.

Zitting van Dingsdag den 10den Julij.

In deze zitting zijn de discussiën voortgezet over het ontwerp van wet tot voorloopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen.

De heer *van Nispen van Pannerden* ontwikkelt in het breede zijne bezwaren tegen de voorloopige voorziening, vóór de indiening eener algemeene wet, voorgeschreven, bij art. 191 der grondwet, en waarop hij het allereerst aandringt, als door de grondwet gewild en door het staatsbelang gevorderd. Spr. vreest dat deze partiële voorziening leiden zal tot verschuiving der algemeene wet, en zoo dit al voor de waterschappen wenschelijk is, dan is dit zeker voor de ingelanden niet het geval.

Na deze algemeene bedenkingen te hebben vooruitgezet en toegelicht door de geschiedenis der grondwet en den aard der zaak, treedt hij in eene afzonderlijke beschouwing der drie hoofdafdeelingen der wet zelve, en acht o. a. de strafwetgevende magt hier aan de waterschapsbesturen toegekend, niet in den geest der grondwet en in allen gevalle ontijdig en onvolledig geregeld.

Ook de heeren *Martens v. Sevenhoven*, *van Dam van Isselt* en *van Eysinga* hebben gewigtige bezwaren tegen het ontwerp, waardoor de algemeene wet, voorgeschreven bij art. 191 der grondwet, op den achtergrond wordt geschoven.

Na de gewone pauze, stelt de *Voorzitter* voor, de beraadslagingen over de ontwerpen nopens den suiker-accijns en het tonnegeld te bepalen op aanst. Donderdag.

De heer *Insinger* zegt dat de suikerwet van veel belang is en een' gewigtigen invloed zal uitoefenen op den handel en de industrie. Hij stelt dus voor de beraadslagingen daarover uit te stellen tot de volgende zitting.

Nadat over deze motie door onderscheidene leden het woord is gevoerd, wordt met 23 tegen 14 stemmen besloten de discussiën over de ontwerpen betrekkelijk den suikeraccijns en het tonnegeld op a. s. Donderdag te bepalen.

De beraadslagingen over het ontwerp wegens de waterstaatsbelangen worden hervat.

De heer *Sichterman van de Brake* heeft zich de vraag voorgesteld, of het niet beter ware deze wet goed te keuren, dan in het geheel geene wet te hebben. Op grond zijner gedane ondervinding en met het oog op de noodzakelijkheid der voorziening, heeft hij voor zich die vraag bevestigend beantwoord, en hij verheugt zich dus in deze wet, die, hoezeer partiëel regelende, echter een stap voorwaarts is, en hij zal dit ontwerp dus gaarne goedkeuren.

Nadat de minister van binnenl. zaken het ontwerp verdedigd heeft en nog eenige re- en duplieken zijn gehouden, worden de beraadslagingen gesloten, en het ontwerp met 23 tegen 14 stemmen *aangenomen*

(*Tegen:* de heeren *van Swinderen*, *'t Hooft*, *Martens van Sevenhoven*, *van Nispen van Pannerden*, *van Dam van Isselt*, *Blankenheym*, *van Eysinga*, *van Sasse van Ysselt*, *Cremers*, *d'Ablaing van Giessenburg*, *van Weel*, *van Aylva van Pallandt*, *Lotsy* en *van Heeckeren van Wassenaar*.)

Op voorstel van den heer *van Rhemen van Rhemershuizen*, wordt met 19 tegen 18 stemmen besloten heden avond te 8 uur de beraadslagingen aan te vangen over het ontwerp van wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal.

De zitting is tot dien tijd gescheiden.

Avondzitting van Dingsdag den 10den Julij.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal.

De heer *van Rhemen van Rhemenshuyzen* herinnert, hoe de Regering in 1854 van geene afschaffing van belastingen wilde weten en hoe zij nu zulk een doortastend voorstel doet. Spr. schrijft dit toe aan den aandrang der vrijzinnige partij, wier beginselen: bezuiniging en afschaffing van belastingen, hij bestrijdt. Spr. noemt het voorstel een waagstuk en zijne gronden van afkeuring zijn van financiëlen aard. Zijn stelsel is afschaffing van belastingen voor zoo ver er rente-besparing is. Ook de buitenlandsche politieke omstandigheden bevestigen hem te meer in de overtuiging van het gewaagde dezer afschaffing. Hij ziet die omstandigheden niet zoo gerust in. Afgescheiden daarvan, betwist hij den zoo sterk afgeschilderden druk van den accijns op het gemaal. Hij is overtuigd, dat de afschaffing weinig verligting aan de mindere klasse zal aanbrengen. Dit kan veeleer door arbeid bevorderd worden en, de thans af te schaffen som tot productieven arbeid aanwendende, zou de mindere klasse er veel meer voordeel van hebben. Hij is tevens van oordeel, dat de accijns verborgen is in den prijs, en dat die alzoo niet voelbaar is voor den consument. De grootste bezwaren tegen het gemaal zijn veeleer gelegen in de formaliteiten en bemoeijingen der ambtenaren, doch hierin kan, ook zonder afschaffing van den accijns, verbetering worden aangebragt. Ook het equivalent is voor hem een nieuw bezwaar, gelijk mede de noodzakelijkheid voor de steden, om den gemeentelijken accijns op het gemaal af te schaffen. Spr. zal het ministerie, ja het vaderland geluk wenschen, als het ontwerp verworpen wordt, want hij noemt het een politieke misgreep.

De heer *de Vos van Steenwijk* ziet geen kans, nieuwe gezigtspunten aan te bieden, maar hij moet toch zijn gevoelen adstrueren, waarom hij tegen dit ontwerp is. Zijne bezwaren komen daarop neder, dat de schatkist het bedrag van ruim 2½ millioen, uit het oogpunt van den financiëlen toestand, niet kan missen. Hij deelt de klagt niet over ongelijkmatige verdeeling van lasten, evenmin als de declamatiën over vrijheid van arbeid en productieve kracht der natie, waaraan ons accijnsstelsel hinderlijk zou zijn. Gesteld al dat van de aanneming van het ontwerp verligting het gevolg kan zijn, dan zal dit alleen het geval zijn op het platte land en niet in de steden. Ook het equivalent kan zijne goedkeuring niet wegdragen. De verhooging der opcenten zal de middenklasse zeer drukken. Hij had nog wel meerdere bezwaren tegen het ontwerp, maar hij zal het er thans bij laten en uit volle overtuiging zijne stem uitbrengen.

De heer *v. Wessem* heeft financiële bezwaren tegen het ontwerp. Het hoofdstuk voor marine is met 2 millioen verhoogd; hoofdstuk IV zal met 96 duizend guldens vermeerderd worden; hoofdstuk X, oorlog (thans 12 millioen bedragende) zal, gelijk uit de verklaringen des ministers van oorlog blijkt, uitgeput zijn. Nog is een ontwerp aangenomen tot verhooging van hoofdstuk V, en er zijn later nog meerdere uitgaven te wachten, b.v. voor de verbouwing van lands-lokalen, enz. En wat wordt er niet nog gewacht, b.v. in onze Oost-Ind. bezittingen? Hoe veel zal daar nog niet gevorderd worden? Dat alles zal van belangrijken invloed zijn op de Oost-Indische baten. Hij vreest, dat de tijd van amortisatie voorbij is, en dat die der tekorten zal aanbreken. Spreker komt nu tot het ontwerp zelf. Hij is verbaasd over de groote bres in ons belastingstelsel geschoten en het heeft hem ook verwonderd, dat de Regering de hand geleend heeft, om dien hoeksteen van ons accijnsstelsel te helpen afbreken. Hij is overigens tegen het equivalent tot verhooging der opcenten. Hij wil het belastingstelsel tot een normalen toestand brengen en dus eerst de afschaffing der opcenten. Hij had de Regering zoo gaarne op het pad gevolgd, in het eerste voorstel bij de aanbieding der begrooting bestreden. Dat voorstel tot wegneming van opcenten op het gemaal heeft spr. met genoegen gezien. Nu is de Regering in eene andere rigting getreden, en hij zal dus tegen de wet stemmen.

De heer *Tonckens* is tegen de wet. Hij voorziet geene merkbare verligting der arbeidende klasse. Spr. ontwikkelt daarna een aantal gelijkluidende bezwaren als ook door de bestrijders in de andere Kamer zijn bijgebragt.

De heer *Martens van Sevenhoven* is op onderscheidene gronden tegen de voordragt. Vooral schijnt de vrees bij hem te bestaan, dat het bij deze afschaffing niet zal blijven, maar dat men nog meer zal afschaffen. Hij hecht meer aan vermindering van schuld, dan aan afschaffing van lasten.

De heer *Sichterman van de Brake* behandelt twee vragen: 1) of het goed is, nu, in deze omstandigheden, belastingen af te schaffen; en 2) of het goed is dat deze accijns nu wordt afgeschaft. Ten aanzien der eerste vraag is hij gerustgesteld, daar de Regering zelve het voorstel doet, die toch zeker de financiën van den Staat niet ondoordacht in de waagschaal zal stellen. Maar, bij dat vertrouwen op de Regering, slaat spreker ook het oog op hare verantwoordelijkheid. Wat de tweede vraag betreft, of deze accijns de voorkeur tot afschaffing verdient, stelt spreker op den voorgrond, dat de afschaffing geen merkbare verligting zal aanbrengen en in allen gevalle geen effect zal sorteren, zoo lang die accijns ook niet overal in de gemeenten zal zijn afgeschaft. Spreker ontwikkelt daarna zijne bezwaren tegen het equivalent. Hij is ook niet onbeducht voor een hoofdelijken omslag of incometax. Om alle deze redenen, zal hij stemmen tegen deze wet.

Daar het uur te ver verstreken is, wordt de voortzetting der beraadslaging bepaald op morgen ochtend te 11 uur.

'S GRAVENHAGE, 10 Julij.

Bij kon. besluit van den 4den is jhr. *F. de Casembroot*, luitenant ter zee, adjudant des Konings, benoemd tot ridder der orde van den Ned. Leeuw.

— Bij kon. besluit van den 6den zijn benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen: te Loosdrecht c. a., de heer *J. Drabbe*, thans te Tzum; te Tzum, de heer *J. Abeleven*, surnumerair te Arnhem; te Benschop c. a., de heer *J. M. ter Laag*, thans te Makkinga; te Beets c. a., de heer *J. T. D. Ebersteijn*, thans rijks-roeijer der dranken te Rotterdam; te Vinkeveen, de heer *R. R. van der Horst*, thans te Hoogland; te Hoogland c. a., de heer jhr. *A. C. P. Quarles van Ufford*, thans te Leusden c. a.; te Nijland c. a., de heer *C. Buwalda*, thans te Zijpe; te Zaltbommel c. a., de heer *D. M. Cats*, thans te Groede c. a.; en is eervol ontslag verleend aan den heer *D. B. Liedermooij*, als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Amerongen en te Leersum.

— Bij Kon. besluit van den 7den is de algemeene secretaris van het gouvernement van Ned. Indië, gouvernements-commissaris voor de Wester-afdeeling van Borneo, mr. *A. Prins*, benoemd tot ridder der orde van den Ned. Leeuw.

— Naar men verneemt, is het hoofdbureau van den Engelsch internationalen telegraaf te Amsterdam thans geheel in gereedheid en zal alzoo weldra het in deze residentie gevestigde bureau derwaarts worden overgebragt.

— Den 28sten Junij is de baron *van Zuijlen van Nijevelt*, Nederlandsch gezant bij de Verhevene Porte, te Konstantinopel door den Sultan in plegtig gehoor ontvangen en heeft hij bij die gelegenheid zijne geloofsbrieven overhandigd.

— Bij het gouvernement moet het voornemen bestaan om, na afloop der proefnemingen met de minié-geweren, aan een bepaald aantal manschappen bij elk regement die wapens te geven, en hen tevens eene onderscheidene uniform te doen dragen.

Bij het 4de regement dragonders zou eveneens eene verandering worden ingevoerd; het zou in een regement huzaren worden veranderd, uit welk wapen het vroeger bestond.

— Aan de *Tijd* wordt uit de residentie 't volgende geschreven: „De tijdingen uit Parijs luiden voortdurend zeer oorlogzuchtig. Men spreekt er ook aanhoudend van, dat Zweden, Denemarken en de Nederlanden gesommeerd zouden worden, om te gelijk met Spanje, Portugal, Zwitserland en België deel aan de alliantie der Westersche mogendheden te nemen, dewijl de onzijdigheid der Staten van den tweeden rang voortaan bij de uitbreiding, die de Europesche oorlog genomen heeft, tot de onmogelijkheden behoort. Ook al de Italiaansche Staten zouden zich moeten verklaren. Tegen Pruissen en Oostenrijk heerscht eene zeer verbitterde stemming, die zich weldra in dadelijkheden dreigt lucht te geven. De toestand van Europa wordt hoe langer hoe duisterder."

AMSTERDAM, 10 Julij.

De derde haringjager is heden te Brielle aangekomen, met 230 ton. De berigten blijven voortdurend vrij gunstig.

ROTTERDAM, [illegible]

Gisteren is alhier eene vergadering gehouden van heeren deelhebbers in de Rotterdamsche telegraaf-maatschappij, waarin o. a. werd bekend gemaakt, dat door de verschillende kantoren te zamen waren overgeseind, van den 21sten October tot ult. December 1854: 901 dépêches en 524 scheepsberigten, en van den 1sten Januarij tot ult. Junij 1855: 2215 dépêches en 1057 scheepsberigten.

UTRECHT, 10 Julij.

Bij kon. besluit van den 2den, is aan *A. van Goudoever*, emeritus hoogleeraar in de faculteit van bespiegelende wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool te Utrecht, pensioen verleend ten bedrage van *f* 2750 's jaars.

MEPPEL, 10 Julij.

De bedriegerijen worden thans onder allerlei vormen en listige kunstgrepen uitgevoerd, zoodat het allezins moeijelijk wordt om zich daarvoor te wapenen en zich voor schade te vrijwaren; daarvan bestaat thans ook te Meppel een voorval, dat voor anderen ter waarschuwing kan strekken. Onderscheidene winkeliers, handelende in verschillende artikelen, zijn opgeligt door eene ongeveer 26jarige jonge dame alhier, en wel op deze wijze, dat zij van den eenen winkel na den andere artikelen ten huize harer ouders ter bezigtiging verzocht, waarna zij het gevraagde als niet aan hare keuze voldoende terugzond; doch de winkeliers misten dan telkens daarvan eenig goed, zoodat dit weldra eene geruchtmakende zaak werd, en de politie eergisteren avond ten huize van hare ouders, op last der justitie, huisonderzoek deed, met het gevolg, dat men het voegzaam achtte de jonge jufvrouw te arresteren, die daarop onder geleide van het waarnemend hoofd der politie en 4 politieagenten, benevens onder eene bijna onafzienbare menschenmassa, naar de gevangenis gebragt en heden morgen gevankelijk naar Assen getransporteerd werd.

GRONINGEN, 12 Julij.

De kiezers van deze stad en provincie worden hierbij opmerkzaam gemaakt, dat de verkiezing voor nieuwe leden van de gemeenteraden plaats zal hebben op Dingsdag aanstaande.

— Eergisteren had alhier het volgende voorval plaats:

Bij de zwemoefening der militairen van het 7de regement werd door den 1sten luitenant VAN DIJK aan een jong soldaat verboden te water te gaan, doordien hij, zeer heesch zijnde, de kenteekens droeg van zware verkoudheid en dewijl dus het bad, naar genoemde officier vreesde, schadelijke gevolgen zou kunnen hebben. Het gelukte den soldaat echter dit verbod ter sluik te ontduiken, en begaf hij zich daarna te water, op eene plaats, voor hem, als nog niet genoegzaam bedreven in het zwemmen, veel te diep. Eensklaps hoort de heer VAN DIJK om hulp roepen, en rondziende ontwaart hij, dat iemand in zinkenden toestand in het diepe water worstelt. Spoedig ontdoet hij zich slechts van zijne sabel en jas, springt overigens geheel gekleed in het water, en heeft het geluk den soldaat, die reeds veel water had ingekregen, te redden. Op het voorbeeld van den heer VAN DIJK, kwamen daarna eenige zwemmers toeschieten, die eerst door schrik bevangen waren, doch nu zeer behulpzaam waren om den roekeloozen leerling aan land te brengen, waaronder een soldaat der 1ste kompagnie uitmuntte.

— Maandag l.l. is door de regtbank alhier veroordeeld ADRIANUS WILHELMUS VAN DIJK, tot gevangenisstraf voor den tijd van één jaar en in de kosten van het regtsgeding, ter zake van het arglistig wegnemen van een stuk broekstof, toebehoorende aan den heer L. H., tusschen de beide Markten alhier.

Mede is op dienzelfden dag uitspraak gedaan in de zaak van J. S. H., wegens het dragen en afschieten van eene pistool, zijnde een bij de wet verboden wapen. — De regtbank heeft dien beklaagde vrijgesproken en wel uit hoofde bij de behandeling der zaak niet regtens was gebleken, dat beklaagde bovenstaande had gedaan op eene openbare plaats, maar in tegendeel in zijn' tuin, of althans op zijn eigen grond.

— Bij kon. besluit van den 6den, zijn benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen: te 't Zandt, de heer J. KERKHOVEN, thans ontvanger derzelfde middelen te Eenrum; te Eenrum, de heer L. G. A. D. DENIS, thans

BIJBLAD N°. 9.

Behoort bij de Groninger Courant van 13 Julij 1855, N°. 84.

KORT VERSLAG

VAN DE HANDELINGEN DER PROV. STATEN VAN GRONINGEN.

Provinciale Staten van Groningen.

Zitting van Woensdag den 11den Julij.

Aanwezig: 36 leden; afwezig: de heeren WICHERS, AALFS, v. ROIJEN, H. B. ONNES, v. SWINDEREN, HOOITES, BOUMAN, M. v. D. TUUK en GROENMAN.

Na het voorlezen en goedkeuren der notulen worden de volgende zaken aan de orde gesteld:

a) Voordragt van Ged. Staten nopens de opheffing der commissie tot onderzoek en waarneming der heerschende longziekte onder het rundvee. — Dienovereenkomstig besloten.

b) Centraal verslag nopens eene nota van wijzigingen te brengen in het reglement op het toezigt der wateren, bruggen en waterwerken in deze provincie. — Nadat deze wijzigingen artikelsgewijze in behandeling genomen en goedgekeurd zijn, wordt, na eene korte opmerking van den voorzitter en den heer J. W. QUINTUS, het geheele alsnu gewijzigde reglement aan het oordeel der vergadering onderworpen en tot de vaststelling er van besloten.

c) Rapport nopens de rekening en verantwoording der commissie over de paardenfokkerij over 1854 en het verslag dier commissie. — Besloten overeenkomstig het advies der commissie.

Hierop worden de navolgende rapporten uitgebragt:

I. bij monde van den heer v. SLOOTEN, het centraal verslag omtrent de begrooting der kosten van het provinciaal bestuur, voor zoo veel het rijksbestuur is, voor de dienst 1856. — In alle drie afdeelingen is bij art. 39*a* de wensch uitgedrukt, dat het gebouw van den commissaris des Konings mogt worden vergroot, zoowel tot het verleenen van audientie als tot andere doeleinden, en verlangde men, dat op de begrooting van het volgende jaar daarvoor eene post mogt voorkomen; in ééne afdeeling is het wenschelijk voorgekomen de som van *f* 450 voor reis- en verblijfkosten van de Gedeputeerde Staten te verhoogen met *f* 200; eindelijk hebben in ééne afdeeling alle leden hun verlangen te kennen gegeven, dat op de begrooting een post voorkwam voor kosten van het archief of het tractement van den archivaris, die op alle andere begrootingen voorkomt, weshalve zij aan Ged. Staten wenschen op te dragen bij den minister van financiën de noodige stappen daartoe te doen. De centrale commissie adviseert de begrooting voor 1856 goed te keuren en het geraamd bedrag vast te stellen op *f* 58,721.25.

II. bij monde van den heer LAND, betreffende den aanleg van kunstwegen van Uithuizermeeden tot Zandt en van Uithuizermeeden tot Spijk. — De commissie vereenigt zich geheel met de beschouwingen en voordragt van Ged. Staten te dezen aanzien. Ten opzigte van de kunstmatige verbetering van het tusschen gelegen gedeelte weg van den lagen Trieneweg achter Spijk tot den Oudendijk onder Uithuizermeeden merkt zij op, dat de aanleg van dit gedeelte vooreerst achterwege was gebleven wegens mindere noodzaak, dat het echter nu toch wel blijkt dat zoodanige kunstmatige verbetering wenschelijk is. De commissie is echter van gevoelen, dat de zaak nog niet dadelijk rijp genoeg is voor de uitvoering, en overwegende de groote sommen die reeds voor den aanleg van kunstwegen op de begrooting voorkomen, en de behoefte die aan zoodanige wegen in andere gedeelten der provincie nog bestaat, is zij van oordeel, dat de aanleg van dezen weg nog wel gevoegelijk kan worden uitgesteld. Zij adviseert derhalve 1) aan burg. en weth. van 't Zandt en Uithuizermeeden te kennen te geven, dat, — daar de raad van de laatste gemeente aan zijne aanbieding voor den aanleg van den weg naar 't Zandt de voorwaarde verbonden heeft, dat daardoor niet afhankelijk gesteld, noch in eenig opzigt vertraagd zal worden of achterwege blijven de daarstelling van een kunstweg door het oostelijk gedeelte dier gemeente naar Spijk, en vermits de aanleg van deze beide wegen niet noodig geacht wordt, — hun verzoek en aanbieding van bijdragen voor de kosten van aanleg buiten overweging zullen worden gehouden; 2) de kunstmatige verbetering van het tusschengedeelte van den weg naar Uithuizermeeden in onbepaald advies te houden en om burg. en weth. te verzoeken de adressanten met het genomen besluit der Staten in kennis te stellen.

III. bij monde van den heer DIEPHUIS, omtrent de mededeeling van Ged. Staten betreffende de graving van het Winschoterdiep. — Uit de lezing der stukken van den raad van Groningen is het der commissie gebleken, dat de afstand van het verlaat te Zuidbroek aan de provincie door den raad bepaald geweigerd wordt, dat hij echter bereid is, zoo van zijde der provincie de graving van het kanaal van dien afstand afhankelijk gesteld wordt, zijne gronden in eene afzonderlijke bijeenkomst met leden van Ged. Staten te zullen mededeelen. Het is verre van daar, dat de commissie overtuigd is van de gegrondheid der redenen voor de weigering van afstand door den raad bij te brengen, evenwel is zij tevens van gevoelen, dat zulk eene afzonderlijke bijeenkomst niet kan worden aangeraden, èn omdat zij met de waardigheid der vergadering niet zoude strooken, èn daar zij toch ook niet tot het gewenschte doel zal kunnen leiden.

In plaats nu van dien afstand is de raad bereid, onder goedkeuring des Konings, eene overeenkomst met de provincie aan te gaan, waarbij deze zich zal verbinden de graving van Zuidbroek tot Winschoterzijl voor hare rekening te doen bewerkstelligen, terwijl de gemeente Groningen zal worden ontheven van het onderhoud van alle tot dat kanaal behoorende waterwerken en daarnevens liggende wegen, alsmede van alle in het Oldambt gelegene waterwerken, waaromtrent de verpligting van de gemeente Groningen tot onderhoud alleen gevonden kan worden in het voormalige jurisdictieregt der stad; dat de gemeente Groningen harerzijds ½ der kosten van graving van het kanaal zal betalen, mits die bijdrage niet meer dan *f* 9000 zal bedragen, alsmede ½ der kosten van onderhoud. De commissie behoeft niet te betoogen, dat zij eenstemmig met Ged. Staten dat voorstel van Groningen onaannemelijk vindt, want volgens een over 10 jaren opgemaakten staat hebben die waterwerken in het Oldambt *f* 10,770.00 meer gekost dan opgebragt.

De commissie alsnu moetende mededeelen, wat zij meent, dat in dezen dient besloten te worden, zegt, dat dit eene moeijelijke taak was, en dat zij na veelvuldige en herhaalde overwegingen, naauwelijks een bepaald voorstel zal kunnen doen. Drie leden wenschten met de gemeente Groningen op nieuw in correspondentie te treden, in de hoop dat de gemeente ½ der kosten van graving en het onderhoud van het kanaal voor hare rekening zoude nemen; zij zagen in die herhaalde correspondentie geen bezwaar, omdat, daar de graving van het kanaal toch niet meer in den loop van dit jaar zal kunnen geschieden, in de najaarsvergadering even goed eene beslissing kan genomen worden als vroeger; ook stelden zij voor, ten einde niet te lang in onzekerheid te blijven over de te verleenen bijdrage, in den brief aan den raad er op aan te dringen, dat het antwoord des bestuurs vóór den 1sten September worde ingezonden. — Een lid wenschte op nieuw in correspondentie te treden met den raad, ten einde den afstand te verkrijgen van het verlaat te Zuidbroek, en dat dan de provincie zich belasten zoude met de herstelling en het onderhoud van het diep. — Twee andere leden waren van oordeel, dat het besluit van den raad van Groningen lang genoeg is opgehouden, dat het beschouwd kan worden als een gevolg te zijn van een rijp beraad en dat de raad niets wil bijdragen; zij meenen dus dat eene vernieuwde correspondentie tot niets zal leiden dan tot uitstel; dat het noodig is, dat er eindelijk en wel spoedig een besluit genomen worde, hetwelk tot de gewenschte verbetering kan leiden en de knoop in eens moet doorgehakt worden. Zij zijn van oordeel, dat men hier tusschen twee kwaden te kiezen heeft, tusschen de herstelling van het kanaal voor rekening der provincie, ook al gaat dit met opofferingen gepaard en al is de provincie daartoe niet verpligt, of het voortdurend laten van het kanaal in den slechten toestand, waarin het vaarwater reeds jaren lang verkeert en die zulk eene dringende verbetering vordert.

Tot nu toe heeft men steeds eene graving van het kanaal op het oog gehad; de commissie heeft zich afgevraagd, of het voorgestelde doel niet bereikt zoude kunnen worden door eene verhooging van den waterspiegel. Zij gelooft, dat hierover het gevoelen van deskundigen moet gevraagd worden en dat het onderzoek daarvan niet zoolang zal behoeven te duren, of het resultaat er van zoude wel in de volgende November-vergadering aan de Staten kunnen worden medegedeeld; en vermits nu van de uitvoering vóór 1856 wel niet zal komen, acht zij het doelmatig aan Ged. Staten op te dragen omtrent de verhooging van den waterspiegel informatiën in te winnen en de desbetreffende mededeelingen met hunne voordragt in de eerstvolgende najaarszitting in te brengen.

Omtrent de vernieuwing der correspondentie is de commissie huiverig een voorstel te doen, maar zoo Ged. Staten het in het belang der zaak mogten noodig achten daartoe te besluiten, dan stelt zij voor in den geest te handelen van het gevoelen der drie leden.

De commissie adviseert eindelijk om te besluiten aan Ged Staten op te dragen 1) het gevoelen van den hoofdingenieur van den waterstaat in te winnen omtrent het doelmatige van de verhooging van den waterspiegel, hetzij op zich zelf genomen, hetzij in verband met de graving van het kanaal en zoo noodig met verhooging der kaden; 2) in de eerstkomende November-vergadering den uitslag van dat onderzoek benevens hunne desbetreffende voordragt van de wijze, waarop die verbetering het best tot stand zal kunnen worden gebragt ter tafel te brengen; 3) zoo zij het geraden mogten achten op nieuw met den raad van Groningen in correspondentie te treden, hunne voorstellen dan te rigten in den geest der drie leden, dat de gemeente ½ der kosten van verbetering van het kanaal en het onderhoud voor het vervolg bijdrage en zonder dat dit tot vertraging van het herstel leide, en 4) zoodanige maatregelen te nemen als kunnen leiden om voorloopig in de bestaande behoefte zoo veel mogelijk te voorzien.

IV. bij monde van den heer DIEPHUIS, betreffende den slechten toestand van het kanaal te Pekela. — Bij de stukken is gevoegd eene missive van burg. en weth. van Pekela, waarin gewezen wordt op den gebrekkigen en voor handel en nijverheid belemmerenden toestand van de Pekeler A en het verzoek aan Ged. Staten om de noodige voorstellen te doen ter verbetering van dien toestand en de verklaring, dat de raad bereid is om ⅓ deel der kosten van verbetering van het diep door de gemeente te doen dragen. Tevens is daarbij gevoegd een adres van ingezetenen van de Pekela aan de Staten, klagende over den gebrekkigen staat van het verlaat bij de Bult enz. Ged. Staten, lettende op het naauw verband dezer zaak met die van de verbetering van het Winschoterdiep, hebben deze zaak daarbij gevoegd. Gecommitteerden zijn overtuigd, dat de gebrekkige toestand van het Pekelerdiep wel niet betwijfeld zal worden door deze vergadering en dat, zoo er verbetering aangebragt zal worden, de provincie ook hier tusschen beide zal moeten komen, terwijl de zaak voor handel en nijverheid van genoegzaam algemeen belang is, dat de provincie zich hiervoor eene opoffering zou moeten getroosten.

Intusschen zou ook de verhooging van den waterspiegel hier tot het doel kunnen leiden. De commissie meent, dat dit een punt van onderzoek moet uitmaken; evenwel vermeent zij, dat men dadelijk moet besluiten, dat de provincie genegen is ⅔ der kosten bij te dragen, zoo die gemeente alleen, of in vereeniging met anderen ⅓ der kosten voor hare rekening neemt en adviseert te besluiten: 1) dat het Pekeler kanaal tot de Bult zal verbeterd worden ter voorziening in de bestaande behoefte en dat door de provincie daartoe ⅔ der kosten zal bijgedragen worden, indien Pekela alleen of met andere corporatiën te zamen ⅓ gedeelte der kosten betaalt; 2) dat van den hoofd-ingenieur van den waterstaat inlichtingen zullen worden ingewonnen omtrent het wenschelijke van de verhooging van den waterspiegel, hetzij op zich zelf, hetzij in verband met de verdieping van het kanaal; 3) aan Ged. Staten op te dragen, om, zoo het bij onderzoek blijkt, dat de gemeente genegen is ⅓ der kosten bij te dragen, zoo spoedig mogelijk in de November-vergadering een plan van uitvoering met eene begrooting van kosten voor te dragen, zoodat dan een finaal besluit door de Staten kan genomen worden; en 4) aan burg. en weth. van Pekela kennis te geven van het genomen besluit.

V. bij monde van den heer R. A. QUINTUS, op de voordragt van Ged. Staten betreffende den aanleg van een kunstweg door de gemeenten Leek en Marum tot aan de grens der gemeente Opsterland. — Na optelling der onderscheidene hiertoe betrekkelijke stukken, zegt de commissie, dat haar uit die stukken is gebleken, dat het aandeel voor de gemeente Marum in de kosten van aanleg van dien weg zal bedragen *f* 49,250, voor de gemeente Leek *f* 90,000; dat er, blijkens eene missive van den minister van binnenl. zaken, vooreerst geen uitzigt bestaat op eene bijdrage van wege het rijk; dat Ged. Staten aan de betrokkene gemeentebesturen hebben aangeraden geene verdere pogingen tot het tot stand komen van dien weg te doen, voor en aleer zij aanbiedingen kunnen doen, gelijk met die welke in de andere streken der provincie worden in acht genomen, overeenkomstig het door de Staten aangenomen beginsel; dat desniettemin de gemeentebesturen van Leek en Marum op den aanleg blijven aandringen onder aanbod van 20 procent. De commissie heeft drie punten in overweging genomen 1) of de aangegevene rigting goed is en boven elke andere de voorkeur verdient, 2) of de weg van zoodanig algemeen provinciaal belang kan worden geacht, dat hij aanspraak heeft om voor rekening der provincie te worden aangelegd, en 3) zoo ja, welke voorwaarden dan ten laste van de gemeentebesturen aan dien aanleg moeten worden verbonden.

Wat het eerste punt betreft, zoo heerscht er geene eenstemmigheid onder gecommitteerden; de meerderheid was van oordeel, dat bij den aanleg van een weg, die eene verbinding tot stand brengt tusschen deze provincie en Friesland, de rigting zooveel mogelijk regtuit moest worden genomen; zij was daarom voor de rigting over Lettelbert, en Oostwolde naar Enumatil.

Bij de bespreking van het tweede punt bestond geen verschil van gevoelen en was de commissie eenstemmig van oordeel, dat de weg, die de stad en een groot deel der provincie Groningen met het zuidelijk deel van Friesland in verbinding zal brengen, buiten tegenspraak gezegd kan worden van genoegzaam provinciaal belang te zijn om dien voor rekening der provincie aan te leggen.

Omtrent het derde punt was de commissie het eens, dat zoo de Staten van de eene zijde billijke opofferingen van de gemeenten moeten vragen, omdat de verbetering van communicatiemiddelen de verschillende takken van landbouw en nijverheid meer zal doen bloeijen, zij van den anderen kant ook moeten acht slaan op den min of meer voordeeligen toestand, waarin die gemeenten verkeeren. En nu is het zeker, dat de hier bedoelde weg zal loopen door een deel onzer provincie, waar de bewoners slechts karig met tijdelijke goederen zijn bedeeld. Maar bij dien exceptionelen toestand is het ook voor de Staten niet meer dan pligtmatig, dat die streek, welke door de natuur niet ruim is bedeeld en de inwoners min gegoed zijn, worde opgebeurd uit dien achterlijken toestand, en dit heeft de commissie er toe geleid om der vergadering te adviseren het volgend besluit te nemen: 1) aan de gemeentebesturen van Leek en Marum te kennen te geven, dat de Staten hunne ijverige pogingen tot aanleg van den hier bedoelden weg op waarde schatten en dat zij, als blijk daarvan, genegen zijn dien voor rekening der provincie te doen leggen, mits door de betrokkene gemeentebesturen, in plaats van 70 pCt., gelijk door andere gemeenten in dit gewest is bijgedragen, ieder wat zijn deel betreft, daartoe 60 pCt. der kosten van aanleg worde gegeven, voorts dat men genegen is de overige kosten, welke de provincie op zich zal nemen, te brengen op de begrooting van het jaar, waarop vóór den 1sten April kennis is gegeven, dat de genoemde 60 pCt. der kosten aangewezen zullen worden, mits zulks in allen gevalle geschiede vóór den 1sten April 1858, bij gebreke waarvan de provincie ontheven zal zijn van alle toezeggingen en verpligtingen, welke het gevolg van dit besluit zouden kunnen zijn; en verder onder de volgende voorwaarden: *a*) dat de betrokkene gemeenten den grond en aardhaling over de geheele uitgestrektheid van den aan te leggen weg leveren; *b*) dat de gemeenten de regeling van tolheffing en het aantal der te plaatsen tolboomen op den voor rekening der provincie aan te leggen weg invoege voorschreven aan Ged. Staten overlaten; *c*) dat in geen geval tot de daarstelling van dezen weg zal worden overgegaan, tenzij het bestuur der provincie Groningen de zekerheid hebbe, dat door de gemeente Opsterland de weg in Friesland mede zal worden gelegd invoege op de situatiekaart is aangeduid; en 2) aan de adressanten J. G. BOERMA e. s. te antwoorden, dat, zoo te eeniger tijd de weg wordt aangelegd, de belangen van Enumatil daarbij niet uit het oog zullen worden verloren en die plaats in ieder geval dan met den weg in verbinding zal worden gebragt.

VI. bij monde van den heer SCHILTHUIS, omtrent de vereeniging van het Hoendiep door de stadsgracht met het Hoornsche diep. — Gecommitteerden deelen uit de aan hen overgelegde stukken mede, dat het departement van oorlog met het oog op Groningen als vesting wel vele bezwaren tegen de verbinding had, doch uit overweging van het algemeen belang 't welk er door zal worden bevorderd, wel daartoe wil medewerken, mits aan eenige gestelde voorwaarden worde voldaan. De commissie telt deze voorwaarden op en twijfelt niet, of de Staten zullen die billijk vinden en geen enkel van zulk een bezwarenden aard, dat zij daarom zouden willen terugkomen op hun reeds in het voorgaande jaar genomen besluit, dat het Hoen- en Hoornsche diep zal worden vereenigd.

Zij stelt dus voor te besluiten aan Ged. Staten op te dragen: 1) ter kennis van den minister van oorlog te brengen, dat de vergadering de voorwaarden aanneemt, 2) zich te wenden tot de hooge regering en het bestuur der gemeente Groningen om van het rijk en die gemeente subsidiën te verzoeken, die in verhouding staan tot het voorgenomen werk, 3) in de najaarsvergadering eene voordragt aan de Staten te doen van hetgeen uit de prov. fondsen moet worden verstrekt, 4) alle maatregelen te nemen en de uitvoering voor te bereiden, zoodat bepaald in 1856 dit werk wordt uitgevoerd.

VII. bij monde van den heer DE HAAN, omtrent het ontwerp-reglement voor het waterschap, genaamd de tweede polder te Oude Pekela. — De commissie heeft ter vergemakkelijking het geheele reglement, naar hare inzigten gewijzigd, opgemaakt en stelt voor dit vast te stellen.

Al deze rapporten worden ter griffie gedeponeerd, om aan de orde te worden gesteld op morgen, wanneer de zitting een aanvang zal nemen om 10 uur.

De vergadering gaat hierop uiteen.

Zitting van Donderdag den 12den Julij.

Afwezig: de heeren J. W. QUINTUS, DIEPHUIS, WICHERS, DE SITTER en BOUMAN.

De notulen van het verhandelde in de vorige zitting zijnde goedgekeurd, wordt aan de orde gesteld:

1) Adres van B. K. HOFSTÉ e. a. ingelanden onder het dijkregt de Vierburen om de verhooging en verzwaring van den zeedijk aldaar op kosten der provincie uit te voeren.

Hieromtrent hebben Ged. Staten gisteren eene voordragt opgemaakt. Zij geven kort den loop der zaak op, naar aanleiding waarvan dit adres is ingekomen. Tengevolge van den hevigen storm in den afgeloopen winter heeft de dijk aanmerkelijke schade geleden en acht de hoofdingenieur het wenschelijk, dat de dijk tot eene hoogte van 5 ellen worde hersteld. Ged. Staten achten het onnoodig en ontijdig een bepaald advies in dezen te doen; zij doen opmerken, dat de onderhoudspligtigen regtens verpligt zijn tot de herstelling die moet worden aangebragt; die herstelling is evenwel van zulk een buitengewonen aard, dat er wel termen van billijkheid bestaan om hun van wege de provincie te gemoet te komen. Zij achten het evenwel raadzaam de verhooging en verzwaring alsnog uit te stellen en stellen ten slotte voor te besluiten 1) aan Ged. Staten op te dragen om te beproeven, dat het gedeelte dijk achter Vierburen tegen eene billijke uitkoopsom aan de provincie, onder goedkeuring der Staten, worde afgestaan en van hun onderzoek in de e.k. wintervergadering verslag te doen; 2) de beschikking op het adres te verdagen tot de e.k. wintervergadering; 3) Ged. Staten te magtigen de verhooging en verzwaring van bedoelden dijk uit te stellen tot na de beschikking over het adres en inmiddels den hoofdingenieur op te dragen eene begrooting van kosten te maken. — Terstond in behandeling genomen wordt dienovereenkomstig besloten.

2) Voordragt van Ged. Staten nopens het aanvullen van het fonds voor waterpassingen enz. — Dienovereenkomstig besloten.

3) Centraal verslag omtrent de begrooting der kosten van het prov. bestuur, voor zooveel het rijksbestuur is, over 1856.

De heer M. v. D. TUUK stelt als amendement op art. 40 *b* voor, de som van *f* 450 voor reis- en verblijfkosten van Ged. Staten te verhoogen met *f* 200. — Aangenomen.

Met deze wijziging wordt de begrooting, zooals die is voorgesteld, aangenomen.

4) Rapport betreffende den aanleg van kunstwegen van Uithuizermeeden tot Zandt en van Uithuizermeeden tot Spijk. — Dienovereenkomstig besloten.

5) Rapport nopens de graving van het Winschoterdiep.

De heer M. v. D. TUUK stelt als amendement voor achter punt 2 van de conclusie van het rapport bij te voegen: „nadat vooraf de vereischte zekerheid is bekomen, dat voortaan het kanaal met de daarbij behoorende waterwerken aan de provincie Groningen zal behooren, voor het geval dat met de gemeente Groningen geene overeenkomst is gesloten op den voet hierna sub. 3 opgegeven."

De heer DE HAAN kan zich met dit amendement gedeeltelijk wel vereenigen in zooverre het betreft om vooraf zekerheid te erlangen, dat het kanaal aan de provincie behoort; de toevoeging evenwel „met de daarbij behoorende waterwerken" zal nieuwe moeijelijkheden tegen de graving opwerpen. De eenige reden, waarom de commissie heeft geadviseerd, zoo als is voorgesteld, is daarin gelegen, dat zij in allen geval de graving van het diep verzekeren wil en die niet langer afhankelijk wil stellen van dergelijke onredelijke propositiën van de gemeente Groningen als nu gedaan zijn.

De voorzitter doet opmerken dat het amendement zijn doel zou missen; de voorsteller toch wil vooraf zekerheid, dat het kanaal aan de provincie behoort, maar nu ligt de eigendom er van in het duister en zal dus die zekerheid niet gemakkelijk te erlangen zijn. De uitvoering zou daardoor weder worden uitgesteld, tegen de bedoeling van den voorsteller.

De heer M. v. d. Tuuk geeft als reden, waarom hij heeft bijgevoegd de woorden „met de daarbij behoorende waterwerken" op, dat hij er niet toe kan komen te besluiten, dat de provincie voor een ander het werk zal doen en de opkomsten er van aan anderen zal overlaten. Hij ziet dan daarvan het einde nog niet, daar alsdan met het kanaal door Veendam, Pekela, enz. hetzelfde zou kunnen geschieden. Verder meent spr., dat de eigendom, althans het bezit van het Winschoterdiep niet in het duister ligt. Het is zeker, dat de stad Groningen in dat bezit is; die stad heeft zich ook steeds als eigenares gedragen. Hij gelooft met zijn amendement de zaak te zullen bespoedigen. Er bestaat hiertoe wel een middel in de wet op de onteigening ten algemeenen nutte. Als het toch waar is, dat het algemeen nut herstel van het Winschoterdiep vordert, dan kan die wet worden toegepast.

De heer Vos zal tegen het amendement stemmen, omdat dit de Staten in nog grootere verwikkelingen zal brengen. De noodzakelijkheid van het herstel van het vaarwater is boven allen twijfel verheven, maar als de provincie zich, ten gevolge van de onzekerheid nopens de onderhoudspligtigheid, in procedures wikkelt, dan zullen de moeijelijkheden nog grooter worden. Aangezien het herstel is in het algemeen belang van de provincie, acht hij zich verpligt alle maatregelen te nemen, die tot bespoediging der zaak kunnen dienen.

De heer S. P. v. d. Tuuk kan zich ook niet met het amendement vereenigen, maar wil een ander voorstellen. Hoe noodzakelijk hij ook de graving van het Winschoterdiep acht, hoe gaarne hij ook uit de prov. fondsen wil ondersteunen, waar anders de krachten tot het aanleggen van nuttige werken te kort schieten, en medewerken om de harmonie tusschen de verschillende gedeelten der provincie te bevorderen, zoo mag hij toch niet medewerken, die fondsen beschikbaar te stellen voor eene zaak, die ze niet behoeft. Naar zijne overtuiging is de gemeente Groningen tot het onderhoud verpligt. Wel valt het niet te ontkennen, dat de ingezetenen van het Oldambt vroeger tot de graving of hergraving hebben medegewerkt, maar dit geschiedde dan op last of op verzoek van de stad en ook de verlaten zijn op die wijze gelegd. De inkomsten van het kanaal zijn steeds door de stad genoten; zij heeft hare verordeningen op het kanaal steeds gehandhaafd; door uitbaggering, hoe weinig dan ook, voor het onderhoud gezorgd. Men mag haar dus als eigenares beschouwen, daar het toch ook niet denkbaar is, dat de zoo aanzienlijke opkomsten van het kanaal door de stad steeds wederregtelijk zouden zijn genoten. Liever wil hij dus aannemen, dat de stad Groningen tot het onderhoud verpligt is en acht het daarom, in het groote belang der zaak, wenschelijk, als wijziging op de conclusie van het rapport voor te stellen: aan het bestuur der gemeente Groningen te kennen te geven, dat aan de Staten bij onderzoek gebleken is, dat Groningen, behoudens de bestaande overeenkomsten of wettelijke verordeningen op het onderhoud van het Winschoterdiep van Zuidbroek tot Winschoterzijl, met het onderhouden van dit kanaal is belast, met aanschrijving om daarin zoo spoedig mogelijk te voorzien; dat evenwel, eene buitengewone verbetering van het Winschoterdiep en verbetering der werken in den zin van de profilteekening, noodig wordt geoordeeld en deze vergadering daarom niet ongenegen is de helft der kosten te dragen, welke daartoe vereischt worden, zonder in het vervolg tot het onderhoud bij gedeeltelijk gehouden te willen zijn.

De heer Venema is tegen het eerste amendement. Hij voor zich gelooft, dat het nog niet zoo zeker is, dat het kanaal door Groningen gegraven is en dat die stad tot het onderhoud is verpligt. Met de kanalen door de gemeenten Sappemeer en Veendam is het geheel iets anders dan met het hier besprokene gedeelte van het Winschoterdiep en de Pekela. Daar weet men, wie met het onderhoud zijn belast, hier niet. Een gevolg van den tegenwoordigen toestand, tot bestendiging van welken het amendement strekt, is dit, dat het Oldambt langzamerhand zich meer aan Oostfriesland aansluiten en van het overige gedeelte der provincie vervreemden zal. Hij gelooft daarom, dat het hoog tijd is, dat de vergadering de knoop doorhakke en over het verschil met de gemeente Groningen heenstappe. Neemt men het amendement aan, dan voorziet spr. dat over 10 jaar de kwestie nog op hetzelfde standpunt is.

De heer Roemeling zegt, dat ook bij hem telkens de vraag weder oprijst, waarom geen gevolg wordt gegeven aan de graving van het Winschoterdiep. Het antwoord is, omdat men meent, dat de stad Groningen daartoe verpligt is en dit om de eenvoudige reden, dat die de voordeelen trekt, ook de nadeelen moet lijden. Hij is het eens met de commissie, dat het beneden de waardigheid der vergadering is om weder met de stad Groningen in correspondentie te treden. Het komt hem voor met de waardigheid overeenkomstig te zijn, dat, zoo de stad tot de graving niet verpligt is, de Staten daarin voorzien, maar, zoo de meerderheid der vergadering meent, dat de stad wel daartoe is verpligt, de Staten dan de middelen zoeken om haar, des noods in het hoogste ressort, tot de graving te dwingen. Wordt de conclusie der commissie aangenomen, dan stelt hij voor achter de woorden sub 2) te lezen: „zonder daartoe voor het vervolg verpligt te zijn."

De heer van Ittersum zou het woord niet gevraagd hebben ter verdediging of bestrijding van de conclusie of de voorgestelde amendementen; maar hij heeft de eer lid te zijn van den raad der gemeente Groningen en op grond daarvan wil hij iets bijbrengen tot verdediging van dat collegie. Tot dusverre waren altijd de verschillende gevoelens door onderscheidene collegiën uitgebragt, geëerbiedigd, al verschilde men ook van meening, en hij acht dit hoogst wenschelijk. De stad Groningen heeft tot dusverre bewezen prijs te stellen op de belangen van de provincie en gedeelde gelijke bijdragen gegeven. Maar dezen morgen zijn uitdrukkingen gebezigd, waarbij de door den raad gedane voorstellen wonderlijk en onredelijk worden genoemd. Hij wil die voorstellen, waartoe hij zelf heeft bijgedragen, verdedigen. Hij gelooft dat zulke uitdrukkingen niet in den geest dezer vergadering of van ieder lid afzonderlijk liggen; ze zijn, spr. wil het er voor houden, onder opdacht uit den mond gevallen. Want waarom ook zou men den raad beschuldigen van onredelijkheid; ieder lid heeft den eed afgelegd, dat hij zou stemmen overeenkomstig zijne overtuiging; welnu de raad kon dwalen, maar men moet hem niet verdenken, dat hij zich verrijkt met 't geen een ander toekomt. Als lid van den raad is ieder geroepen niets iets af te staan, zoo zijne overtuiging hem daartoe niet dringt. — Spr. ondersteunt het rapport, dat aan den raad nieuwe voorstellen worden gedaan en geeft de verzekering, dat de raad niet wordt gedreven door zucht om zich te onttrekken aan wat hij meent verpligt te zijn.

De heer M. v. d. Tuuk rekent zich, onder den indruk van het gesprokene, verpligt, te zeggen, dat hij, zoo hij zich niet vergist, de voorstellen van den raad der gemeente Groningen als wonderlijk heeft gekwalificeerd. Hij geeft de verzekering dit niet in het vuur der improvisatie te hebben gedaan; hij kon voor het oogenblik geene sterkere uitdrukking vinden; of is het niet wonderlijk, als men zegt een cadeau te willen geven van *f* 9000, maar minstens *f* 20,000 terug verlangt? — Tegen het aangevoerde van den heer Venema, die hem beschuldigd heeft de graving te willen uitstellen, moet hij opmerken, dat, zoo iemand, hij een voorstander is van de herstelling van het Winschoterdiep en wel zoo spoedig mogelijk. Maar neemt men de conclusie aan, dan zal men geen enkel kanaal ooit weder hersteld zien, zonder dat anderen met de voordeelen alleen heengaan; want steeds zal men dan tegenwerpen, tot de graving niet verpligt te zijn. De stad Groningen erkent ook zelve eigenares van het Winschoterdiep te zijn; zij is ook de aanlegster geweest. Overigens stemt hij toe, dat, als de raad der stad haar belang goed inzag, hij dan hoe eer hoe beter tot het onderhoud moest bijdragen. Jaarlijks toch worden omtrent 10,000 mud graan aan haren graanmarkt onttrokken, die voor een groot deel door het Oldambt moest worden gevoed.

De heer van Ittersum geeft den heer v. d. Tuuk de verzekering, dat de raad der stad geene cadeaux geeft of ontvangt; hij beschikt over de middelen der gemeente overeenkomstig de gemeentewet en zijn geweten. Overigens zal hij den spr. niet volgen, maar refereert hij zich aan het gezegde van den voorzitter, die geacht kan worden met den toestand dezer provincie bekend te zijn, als deze openlijk verklaart, dat de verpligting tot onderhoud van het Winschoterdiep in het duister ligt.

De heer Venema zegt, dat het zijne bedoeling niet is geweest, te zeggen, dat het voorstel van den heer M. v. d. Tuuk was gedaan om de zaak op de lange baan te schuiven, maar hij had gezegd, dat dit er het gevolg van zoude zijn, dat men met 10 jaar nog op dezelfde hoogte zoude staan als nu. De verpligting tot onderhoud is hem nog niet duidelijk; hij heeft het advies van den archivarius gelezen en daaruit gezien, dat de stad altijd tot de graving had bijgedragen met de bepaling „zonder consequentie voor het vervolg." Als men nu zegt, dat de stad tot het onderhoud verpligt is ('t geen veel voor zich heeft) en de stad gaat toch niet tot de graving over, dan blijft men tegen elkander overstaan, zonder dat de zaak zelve verder komt. Overigens wenschte hij, dat de staten de magt hadden om aan de verschillende gemeenten het graven van het Winschoterdiep op te leggen.

De heer de Haan doet opmerken, dat hij de vordering van de stad Groningen onredelijk genoemd heeft, wel niet met voordacht, maar hij kan daarvan niet terugkomen en wil ook nu aan den heer v. Ittersum zelven de vraag hebben overgelaten of het gedane aanbod niet onredelijk is. Hij gelooft wel, dat de raad dit niet heeft bedoeld, maar de zaak verandert daardoor niet.

De heer v. Roijen heeft met belangstelling de discussiën gehoord. Ze leiden tot ééne zekerheid, de erkenning namelijk van de noodzakelijkheid tot graving van het Winschoterdiep binnen den kortst mogelijken tijd. Hij heeft zich afgevraagd aan welk voorstel zijne stem te geven en zal, na rijp beraad, de conclusie aannemen met het amendement van den heer Roemeling. Hij gelooft niet, dat de Staten zich door die conclusie binden; deze zegt alleen, dat bepaaldelijk in de Novembervergadering een besluit in dezen zal worden genomen. Wil men wezenlijk te hulp komen, dan kan dit niet spoediger gebeuren dan overeenkomstig de conclusie.

De heer v. Slooten motiveert zijne stem tegen de conclusie en de amendementen. Hij kan niet toestaan, dat uit prov. fondsen gelden zullen worden besteed voor werken, waarvan de voordeelen aan derden komen. Hij vraagt alleen, wie tot het onderhoud is verpligt en dat is hij, die de tollen ontvangt, zooals ook uitdrukkelijk in de grondwet van 1815 was opgenomen. En daar Groningen hier de tollen ontvangt, moet zij ook het onderhoud van het kanaal op zich nemen.

De heer Homan motiveert eveneens zijne stem voor de conclusie van het rapport. Deze leidt tot afdoening der zaak. Wat de verpligting tot onderhoud betreft, staat het vast, dat zoo Groningen's verpligting uitgemaakt was, de Staten reeds lang eene beslissing zouden hebben genomen tot uitvoering. Er is gezegd, dat hij die de tollen ontvangt, ook moet onderhouden, maar daartegen kan met regt door de stad worden aangevoerd, dat zij de tol ontvangt voor het pand tusschen Zuidbroek en Martenshoek. Spr. gelooft overigens, dat de raad der stad, bij het doen van het aanbod, in eene dwaling heeft verkeerd.

Alsnu tot de stemming overgaande, wordt eerst in omvraag gebragt het amendement van den heer M. v. d. Tuuk en dit met 28 tegen 12 stemmen verworpen. (*Voor:* de heeren *Aalfs, Groenman, Hooites, Veltman, Brongers, Engelkens, M. v. d. Tuuk, Tonckens, Noordhoff, Brouwer, Roemeling* en *C. J. Onnes.*)

Omtrent het amendement van den heer S. P. v. d. Tuuk staken hierop de stemmen, daar zich 20 daarvoor en 20 daartegen verklaren. (*Voor:* de heeren *Wiertsema, Aalfs, Welt, Tigchelaar, Hooites, Veltman, Kuiper, S. P. v. d. Tuuk, Houwing, Reinders, Brongers, Engelkens, M. v. d. Tuuk, Bonthuis, Tonckens, Noordhoff, R. A. Quintus, Land, Brouwer* en *Allershoff.*)

De verdere behandeling van deze zaak wordt alzoo uitgesteld en wel tot heden avond.

6) Rapport betrekkelijk het kanaal te Pekela. — De heer M. v. d. Tuuk stelt een amendement voor op de conclusie van het rapport, om namelijk 1) te lezen: onder aanhouding van het verzoek van den raad van O. Pekela, aan Ged. Staten op te dragen te onderzoeken, of het raadzaam kan geacht worden, dat alvorens over te gaan tot de verbetering en graving van het Pekelerdiep, dat vaarwater met de daarbij behoorende waterwerken in eigendom worde overgenomen door de provincie en 2) verder aan hen over te laten om desgoedvindende met den raad van O. Pekela onderhandelingen te openen over de te leveren bijdragen van andere gemeenten en corporatiën.

De heer Venema bestrijdt dit amendement om dezelfde reden, als hij ook het vorige van denzelfden spr. heeft bestreden, daar het leiden zal om de zaak op de lange baan te schuiven, terwijl hij de noodzakelijke behoefte naar verbetering van het Pekelerdiep aantoont, die zelfs nog grooter is dan voor het Winschoterdiep.

De heer v. d. Tuuk merkt op, dat zijn voorstel niet goed begrepen schijnt te zijn door vorigen spr., het strekt om Pekela te baten en te voorkomen, dat het kanaal niet in handen kome van Groningen; indien de gemeente Groningen het diep vrijwillig afstaat, dan is de zaak spoedig gereed; zoo niet, dan kan de wet op de onteigening ten algemeenen nutte toegepast worden.

De heer de Haan heeft tegen dit amendement niet het bezwaar als tegen het vorige, het verschil ligt alleen daarin, dat nu de bepaling van de te verleenen bijdrage vervalt, doch dit is van geringer gewigt, omdat aan Ged. Staten wordt overgelaten met het gemeentebestuur te onderhandelen en daardoor toch hetzelfde doel zal bereikt worden.

De heer Piccardt verklaart zich vóór het amendement. — Ook de heer Tigchelaar motiveert zijne stem, omdat hij straks tegen dat van gelijke strekking gestemd heeft. — Het amendement wordt hierop met 33 tegen 7 stemmen aangenomen. (*Tegen:* de heeren *v. Ittersum, Homan, S. P. v. d. Tuuk, Venema, Heeres, v. Slooten* en *Smid.*)

De aldus gewijzigde conclusie wordt hierop zonder stemming aangenomen.

7) Rapport betreffende den aanleg van een kunstweg door de gemeenten Leek en Marum tot aan de grens der gemeente Opsterland. — De heer Dijkhuis kan er zich niet mede vereenigen, dat de provincie nu reeds zich verbindt en belooft den weg voor rekening der provincie aan te leggen, zoo door de gemeenten 60 pCt. wordt bijgedragen. Hij stelt derhalve een amendement voor om namelijk in de conclusie van het rapport sub 1° te roijeren de woorden „als blijk daarvan" tot „onder de volgende voorwaarden" en daarvoor te lezen: „aan hen de vrijheid wordt gelaten, zoodra zij 60 pCt. der kosten kunnen aanbieden, zich andermaal tot de vergadering te wenden, maar dat daarbij in acht zullen genomen worden de volgende voorwaarden;" ten tweede, uit het sub *b* vermelde weg te laten de woorden „voor rekening der provincie," en ten derde van het sub 2° vermelde weg te laten „en Enumatil in ieder geval met den weg in verbinding zal worden gebragt."

De heer R. A. Quintus is tegen het voorgedragen amendement, dewijl de commissie de toezegging wenscht te doen, opdat de adressanten weten waaraan zij zich te houden hebben, en zij worden opgewekt om voort te gaan met hunne ijverige pogingen. Hij stelt tevens een amendement voor, om n.l. te lezen sub. 1) „dat de weg zal gelegd worden van af den provincialen grindweg bij de Pasop, tot aan de grenzen van Friesland, op kosten en voor rekening der provincie."

Het amendement van den heer Dijkhuis wordt ondersteund door de heeren Vos, v. Roijen en Tigchelaar, op grond dat men nog niet vooruit kan zien, hoedanig later de omstandigheden veranderen kunnen; de middelen van communicatie doen zulke reuzenschreden, dat er in 3 jaren tijds veel kan gebeuren; dat er uitzigt bestaat op een spoorweg door die streken; voorts dat de vraag, of de weg er wel komen zal, nog zeer onzeker is, en dat, indien men een tweeden grondslag wil aannemen voor het tegemoet komen van min gegoede streken voor den aanleg van wegen, men daartoe niet moet overgaan, voor men verzekerd is, dat er iets is.

De heer Homan is tegen het amendement, dewijl de gemeenten voornemens zijn ook een subsidie van de Hooge Regering te vragen, daar deze weg een verkorte route zal worden naar Holland en Friesland, en de Regering minder weifelend zal zijn in hare beslissing, zoo de Staten eerst de subsidie hebben toegezegd. Ook maakt het weinig verschil uit of de Staten nu of iets later verklaren, dat zij bereid zijn mede te werken, maar voor adressanten is dat verschil zeer groot.

De heer M. v. d. Tuuk verklaart zich tegen het amendement en tegen de conclusie van het rapport, omdat het eene afwijking is van den gewonen regel omtrent het verleenen van subsidie door de provincie voor den aanleg van kunstwegen.

De heer v. Ittersum bestrijdt uitvoerig het amendement van den den heer Dijkhuis en verdedigt de conclusie van het rapport. Wat het uitzigt op een spoorweg betreft, en dat men daarom het voorstel van de hand moet wijzen, meent spr., dat die mogelijkheid altijd bestaat, maar de ondervinding heeft geleerd, hoe ongelukkig wij hier zijn met het maken van spoorwegen en hij gelooft, dat de besproken weg lang reeds zijne rente zal opgebragt hebben, voordat de leden dezer vergadering per spoorweg naar Friesland zullen reizen.

De heer Schilthuis geeft de redenen op, welke er bestaan om van de gewoonte af te wijken; hij vestigt er ook de aandacht op, dat de hooge regering gewoon is bij het verleenen van subsidiën zich te regelen naar de bewijzen van belangstelling door de provincie aan de zaak gegeven.

Het eerste gedeelte van het amendement van den heer Dijkhuis wordt met 21 tegen 19 stemmen aangenomen. De beide volgende gedeelten worden zonder stemming aangenomen, nadat de heer Dijkhuis omtrent het derde tot toelichting gezegd had, dat hij het verkieslijker achtte, dat nopens de rigting van den weg de beslissing vrij bleef.

Daar het doel van het amendement van den heer R. A. Quintus door de aanneming van het vorige amendement grootendeels vervallen is, wordt hetzelve weder ingetrokken door den voorsteller.

De gewijzigde conclusie van het rapport wordt alsnu goedgekeurd.

De vergadering wordt voor ½ uur geschorst.

De deuren heropend zijnde wordt aan de orde gesteld:

8) Rapport betreffende de vereeniging van het Hoendiep met het Horensche diep. — Conform besloten.

9) Rapport omtrent het ontwerp-reglement voor den zoogenoemden tweeden polder te O. Pekela. — Dit reglement, in zijn geheel aan het oordeel der vergadering onderworpen, wordt goedgekeurd en aangenomen.

Hierop worden nog de volgende rapporten uitgebragt:

I. bij monde van den heer Schilthuis, omtrent de algemeene verbetering der scheepvaartkanalen in deze provincie. — Naar aanleiding der door de commissie medegedeelde overwegingen adviseert zij te besluiten aan Ged. Staten op te dragen, om op die wijze als zij het meest doelmatig zullen achten 1) te onderzoeken, of het departement van Oorlog ook bedenkingen heeft tegen het leggen van eene sluis ter Noordwesten van Delfzijl, en zoo niet, welke voorwaarden daaraan door hetzelve zullen verbonden worden; 2) aan den minister van binnenlandsche zaken te kennen te geven, dat de vergadering bereid is aan het verlangen des ministers te voldoen om te onderzoeken, welke bijdragen van de betrokkene gemeenten en andere corporatiën kunnen worden verkregen, voordat eene beslissing wordt genomen omtrent de door het rijk te verleenen subsidie; 3) de vraag omtrent de verlaging van het peil van het Damsterdiep aan te houden; 4) verder aan hen op te dragen de wegruiming van de Marwixpijp zoo veel mogelijk te bespoedigen en wat de door de provincie daarvoor te verleenen bijdragen betreft, het noodige voor te bereiden en des betreffende een voorstel te doen in de volgende najaarsvergadering; 5) den commissaris des Konings uit te noodigen eene commissie van 5 leden te benoemen, aan welke wordt opgedragen haren arbeid ook na de sluiting dezer zomervergadering voort te zetten en daaraan voorts zoodanige werken op te dragen, als de vergadering noodig en nuttig zal rekenen, en indien daartoe besloten wordt *a)* den Commissaris des Konings te magtigen van Z. M. den Koning te verzoeken vergunning voor die commissie tot voortzetting der werkzaamheden na de sluiting der vergadering; *b)* te bepalen, dat in handen dier commissie of ter harer beschikking gesteld zullen worden alle stukken betrekkelijk de gemelde ontwerpen en verder die, waarvan het onderzoek aan die commissie zal worden opgedragen, hetzij die reeds ingekomen zijn, hetzij derzelver inzending nog te gemoet gezien wordt, en *c)* dat de hoofd-ingenieur en ingenieur van den waterstaat uitgenoodigd zullen worden de commissie des verlangd bij te staan, of zoodanige inlichtingen te geven, als zij blijken mogt te behoeven. — Ter visie, om heden avond behandeld te worden, of wanneer de werkzaamheden zulks niet toelaten, dan wanneer de vergadering zal bepaald worden.

II. bij monde van den heer Venema, op de voordragt van Ged. Staten betreffende een onderzoek ter verbetering der middelen van gemeenschap te water in onderscheidene deelen dezer provincie, met de daarbij gevoegde stukken. — De commissie heeft de voordragt gelezen met al die belangstelling welke het gewigtige onderwerp verdient; zij vereenigt zich volkomen met de beschouwingen van Ged. Staten, maar acht het ook niet wenschelijk, dat dadelijk tot de voorgestelde graving van het Hoendiep worde overgegaan. Evenwel wenscht zij reeds dadelijk eene bepaling van het profiel te hebben om bij eventueel aan te brengen verbeteringen in dat diep, en adviseert ten slotte te besluiten: 1) Gedep. Staten te magtigen om nu reeds, bij vernieuwing van kunstwerken in het Hoendiep, deze in overeenstemming te brengen met eene diepte van het kanaal van 2 el beneden het peil en 12 el voor de sluisvesten en eene sluiswijdte van 6 el, en 2) a. Ged. Staten op te dragen om in de e.k. vergadering eene voordragt betreffende de verbetering van het Hoendiep aan de Staten te doen, zooals zij nuttig en doelmatig zullen achten, zoo namelijk de vergadering niet besluit tot de benoeming van de commissie, in het rapport omtrent de afsluiting van het Reitdiep bedoeld, en *b.* zoo de vergadering tot de benoeming dier commissie besluit, de stukken over de verbetering van het Hoendiep aan haar te renvoijeren. — Ter griffie, om heden avond aan de orde te worden gesteld.

De vergadering wordt hierop verdaagd tot heden avond te 5 uur.

e *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.

surnumerair der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Arnhem.

— Men schrijft uit *Uskwert*, dat de aardappels reeds bij aanzienlijke kwantiteiten naar Groningen worden verzonden; het gewas staat zoo heerlijk, als zulks in jaren het geval niet was. Van ziekte verneemt men daar nog geen spoor. In het naburige Uithuizen vermeent men echter desaangaande wederom iets te bespeuren, althans zooals het gerucht wil. Over 't geheel wordt de gegronde hoop gekoesterd dat de zoo hoogst belangrijke aardappeloogst veel gunstiger zal afloopen, dan dit in de vorige jaren het geval was.

— Te *Farmsum* werd in het begin der week uitbesteed het afbreken van den ouden kunst- of om zijn scheven stand algemeen bekenden Farmsummer toren en het daarvoor bouwen van een nieuwen, voor de som van ƒ 12,800 aan de heeren *Smaal* en *Scherphuis* te Delfzijl.

— Aan de *Amsterd. Ct.* wordt wederom uit eene zekere bron medegedeeld, dat er spoedig ter verwezenlijking van het ontwerp tot den aanleg van den Noorder-spoorweg zal overgegaan worden, zoodra de voorbereidende werkzaamheden, met welke zich de ingenieurs nog dagelijks bezig houden, zullen zijn afgeloopen. 4/5 der benoodigde fondsen zijn reeds door Duitsche en Fransche kapitalisten ter beschikking der concessionarissen gesteld, en mogten de inschrijvingen in Friesland niet voldoende bevonden worden, om het ontbrekende 1/5 geheel aan te vullen, dan bestaat de zekerheid, dat het ook aan die gelden niet zal ontbreken.

— Uit hoofde het de schipperij en de daarbij belanghebbenden niet onverschillig kan zijn op welke wijze hunne belangen in vreemde havens, vooral in geval van ongelukken, door de Nederlandsche consuls worden behartigd, zoo heeft men gemeend met een enkel woord melding te moeten maken, dat de boekhouder van het Nederl. kofschip *Carolina*, gevoerd geweest door kapt. J. J. Kip, heeft verklaard, zeer tevreden te zijn over de loffelijke handelingen der consuls te Duinkerken en Boulogne, betrekkelijk gemelden bodem, welke, op de reis van Hamburg naar Rouaan, dit voorjaar, wegens aanzeiling in het kanaal door het volk is verlaten, bij welke gelegenheid de kapitein het leven verloor, en waarna het schip te Boulogne werd binnengebragt, terwijl het scheepsvolk en de vrouw van den kapitein, door een ander schip waren opgenomen, te Duinkerken aankwamen, hebbende gemelde heeren consuls alles aangewend om het lot der ongelukkige schepelingen te verzachten en die te Boulogne daarenboven om het bergloon van het schip voor een groot gedeelte te verminderen.

— De minister van financiën heeft bij circulaire den commiezen verboden, om bij hunne dienst-prestatie in branderijen enz., geschenken in geestrijke dranken aan te nemen, zullende die beschouwd worden gelijk te staan met het verboden aannemen van geldelijke remuneratiën. Dezelfde minister heeft bepaald, dat ambtenaren, die zich bij of ter gelegenheid van de uitoefening hunner functiën in eenen staat van dronkenschap bevinden, onherroepelijk uit 's lands dienst worden ontslagen, en dat, wanneer zij, zonder tot dien trap van wangedrag te vervallen, echter aan het overdadig gebruik van sterken drank verslaafd zijn, dit eene afdoende reden zal wezen, om hen van bevordering, gunstige verplaatsing, verlof of geldelijke toelagen uit te sluiten.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te *Emden* van den 28sten Junij j.l., was het aldaar in den handel en de scheepvaart stil. Over het algemeen stond het veldgewas niet voordeelig, de boekweit alleen beloofde veel, en van het koolzaad verwachtte men een' middelmatigen oogst.

Handel in Bloedzuigers.

De bloedzuigers, zoo onmisbaar in de genees- en heelkunde, worden meest uit Hongarije, Polen en Rusland overgebragt. In Frankrijk worden er jaarlijks honderd millioen verbruikt, welke men in Parijs door elkander met 200 franken de 1000 stuks betaalt.

Om deze dieren uit de vijvers of kweekerijen te halen, bedient men zich van fijne garen netten, waarmede men hen opvischt, nadat men eerst met de hand in het water geplonst heeft, wanneer de bloedzuigers zich steeds in menigte naar de bewogen plaats begeven. Heeft men een groot aantal noodig, zoo neemt men met houten schoppen voorzigtig het slijk van den bodem des waters op, en zoekt er de bloedzuigers uit, waarna men het slijk weder in het water doet, wijl daarin dikwijls nog jonge diertjes zijn.

In Hongarije en Polen, ja zelfs aan de Russische en Turksche grenzen, worden zij gewoonlijk op ligte wagens in linnen zakken, van welke elke 90 of 70 Ned. p. bevat, opgeladen. De zakken worden in eene soort van hangmatten gelegd. Bij warm weder, moeten de zakken van tijd tot tijd in water bekoeld worden, waarom men de verzendingen liefst in het voorjaar en den herfst doet plaats hebben. Kleine hoeveelheden kunnen in linnen zakjes, in vochtig mos, in doozen of vaatjes ingepakt, gemakkelijk verzonden worden. Naar Engeland en Amerika worden zij gewoonlijk in vaten verzonden, die voor een derde met water gevuld zijn, en tien- tot twintigduizend stuks kunnen bevatten.

Polen levert steeds eene groote hoeveelheid bloedzuigers, en heeft in het stadje Rachwitz eene volledige bloedzuigersmarkt, die geregeld door kooplieden uit Frankrijk, Engeland, enz. bezocht wordt.

Letternieuws.

Lodewijk *de XVIIde de laatste en wettige koning van Frankrijk en de Zeeuwsche eenden (canards), uitgebroeid door de redactie van het* Album van Buitenlandsche Lettervruchten *en den kop ingedrukt door* Gruau de la Barre. — Te Rotterdam bij H. Nijgh.

Een vreemde titel! die wel eenige verklaring behoeft, om er de bedoeling van te vatten. Het betreft hier de vraag, die reeds veler pennen in beweging gebragt heeft, of de zoon van den zwakken maar ongelukkigen Lodewijk XVI van Frankrijk werkelijk in 1795 in de gevangenis van den Tempel overleed. Onder de voornaamste schrijvers, die de stelling verdedigen, dat de toenmalige dauphin destijds niet ten grave daalde, behoort de heer Gruau de la Barre, die met opoffering van tijdelijke middelen en vooruitzigten, de vrijwillige kampioen werd van den heer Naundorff, die beweerde de uit den Tempel verloste dauphin te zijn en na vele en onophoudelijke vervolgingen, in 1845, in vergevorderden leeftijd te Delft overleed.

Ook de redactie van het *Album van Buitenl. Lettervruchten* heeft zich met dezen strijd ingelaten en houdt staande, dat de genoemde te Delft overleden Naundorff een bedrieger was, vermits Karel Lodewijk, dauphin van Frankrijk, werkelijk in den Tempel zou zijn gestorven.

Tegen dit beweren komt de heer de la Barre in het hier aangekondigde werkje op, en de wijze, waarop hij het doet, is uit bovenstaanden excentrieken titel eenigzins af te leiden. Wij vestigen er de aandacht onzer lezers op en houden ons overtuigd, dat deze brochure, die ook uit een wetenschappelijk oogpunt bij velen belang zal inboezemen, vooral bij hen die van heftige en boeijende polemiek houden, niet zonder genoegen zal worden gelezen.

Kerknieuws.

Marrum, 10 Julij. Heden is alhier weder met algemeene stemmen door floreenpligtigen tot predikant der Herv. gem. te Marrum en Nijkerk benoemd en daarna door den kerkeraad beroepen: de weleerw. zeer gel. heer *J. G. Zimmerman*, pred. te Oosterbierum.

— De heer dr. *J. P. Escher*, predikant te Dronrijp, heeft voor het op z.w.e.w. uitgebragt beroep naar Stiens bedankt.

— Te Elst bij Amerongen is beroepen ds. *J. G. Blaauw*, thans te Noorden, en te Katwijk aan Zee (ten tweeden male) ds. *J. D. B. Brouwer*, thans te Ede.

(*Ingezonden.*)

De aanstaande verkiezingen voor den Gemeenteraad.

„Voor de tweede maal sedert de invoering der Gemeentewet — zoo lezen wij in het *Handelsblad* van gisteren — moet de periodieke aftreding plaats hebben van een derde deel der in 1851 in functie getredene raadsleden. Vóór twee jaren was het verstreken tijdperk der zitting zoo kort, dat de kiezers, hier gelijk elders, gemeend hebben in den regel al de aftredenden, die zich herkiesbaar stelden, te moeten herkiezen. Thans mag diezelfde toegeeflijkheid niet meer worden verwacht. Men kent thans het personeel genoegzaam, en weet met juistheid, wat men van ieder der raadsleden heeft te verwachten. Wie thans medewerkt tot de herkiezing van mannen, die, hoe achtenswaardig ook als privaat-personen, echter in den Gemeenteraad niet aan hunne roeping en aan de eischen van den tijd voldoen, hij maakt zich zelf medepligtig aan al het tijdverlies, aan al de slechte gevolgen van zoodanige onberedeneerde keuze."

Deze woorden gaven ons aanleiding tot de volgende algemeene opmerkingen, die wij, in het belang der zaak, nuttig achten aan de overweging van onze medekiezers te onderwerpen. Ze zullen zien, dat wij daarbij niet over personen, maar over zaken spreken.

Wat is het doel van de periodieke aftredingen der raadsleden, bij de wet bepaald? Natuurlijk geen ander, dan dat daardoor voor de kiezers de gelegenheid besta, om voor de vertegenwoordigers der gemeente, die niet geheel of in het geheel niet aan hunne roeping beantwoorden, aan andere persoonen de behartiging van de belangen der gemeente te kunnen opdragen. Het is dus volstrekt geene onbeleefdheid of beleediging, als men iemand niet herkiest. In tegendeel, wanneer de ondervinding den kiezer heeft geleerd, dat deze of gene niet aan zijne roeping heeft beantwoord, dan is hij verpligt, voor hem een' ander te kiezen. Men vrage zich dus af: hebben de aftredende leden voldaan aan den eed, bij hunne optreding in den Raad afgelegd, dat zij „*met al hun vermogen* de belangen der gemeente" hebben voorgestaan en bevorderd (art. 39, *Gem. wet*). Hier is natuurlijk alléén sprake van goede trouw, en heeft deze of gene inderdaad de belangen der gemeente *niet* voorgestaan „met al zijn vermogen," dan moet dit alléén worden toegeschreven aan zijne mindere geschiktheid voor de betrekking. Maar dan is hij ook niet op zijne plaats in een collegie, waar men niet *kan* voldoen aan zijne verpligtingen, enkel door voor of tegen te stemmen.

Eene tweede opmerking is deze: men zegt algemeen, dat in Groningen eene groote mate van billijkheid heerscht. De verkiezingen hebben dit aldaar tot nu toe echter nog niet aangetoond, als men de zaak uit een oogpunt beschouwt, dat niet behoort buiten gesloten te worden. Wij zeggen niet: kiest dezen of genen, *omdat* hij tot het Luthersche of tot het Israëlitische kerkgenootschap behoort; maar wij zeggen: plaatst leden van die in den Raad niet vertegenwoordigde gezindten niet op den achtergrond, indien er onder zijn, die in alle opzigten in staat geacht mogen worden, om de belangen der gemeente met kracht te kunnen voorstaan. Het schijnt, dat men in bijna alle overige aanzienlijke steden des lands van den aanvang af de zaak zóó heeft begrepen en toegepast. Het geldt ook hier geene personen, maar groote beginselen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PETERSBURG, 10 Julij.

Alhier is eene nieuwe depêche van prins *Gortschakoff* ontvangen, gedagteekend uit Sebastopol van den 7den, waarin bij meldt, dat voor de vesting niets van gewigt gebeurd is. — Tegen Ghenitsch hadden de geallieërden op nieuw een bombardement geopend, evenwel zonder groote schade aan te rigten.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 12 Julij.

				Slotkoers.
Nederland Werk. Schuld	à	2½	pCt.	63.
Dito Dito	„	3	„	75.
Dito Dito	„	4	„	93¼.
Oostenrijk Metalliek	„	5	„	61¼.
Dito Nieuwe Litt. B	„	5	„	72⅝.
Dito Dito 1854	„	5	„	72⅝.
Dito 1851 en 1852	„	2½	„	31⅝.
Dito Nation. Metall	„	5	„	65⅝.
Spanje Onbep. St.	„	1¼	„	18⅝.
Dito Binnenl	„	3	„	30⅝.
Portugal	„	3	„	40.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	„	5	„	103.
Dito Dito 1828 en 1829	„	5	„	101⅞.
Dito bij *Hope*	„	4	„	78⅝.

LONDEN, heden, 12 Julij. Consols 91⅛.

ZEETIJDINGEN.

Groningen, 12 Julij. Gisteren is alhier binnengekomen de nieuwgebouwde schoonergaljoot Courier, kapit. *H. B. Legger*, van Veendam, groot 80 last, gebouwd op de werf van *H. J. Bieze*, te Veendam.

Heden is vertrokken de nieuwgebouwde schoonergaljoot Geessina, kapit. *H. B. de Boer*, van N. Pekela, met ballast naar Newcastle.

Binnengekomen te Amsterdam den 7 Julij, kapit. *Pieper* Ekea Maria, v. Rostock; *de Ruiter* Westerschouwen, v. Koningsbergen; den 8sten *Plukje* Tetsia, van Londen; *Mink Jr.* Wilhelmina, van Newcastle; den 9den *Lever* Alberdina, v. Delfshaven; *Lever* Onderneming, v. Schiedam; den 10den *Hoekstra* Anna, v. Callundborg; *Dijkstra* Geertina Harmina, v. Hobroe; *Jongman* Magretha Augusta, v. Rotterdam. — Te Hollesloot den 7 Julij, *Duintjer* Catharina en *Visser* Johanna Petronella, beide v. Koningsbergen. — Te Texel den 10 Julij, *Flick* Monnickendam, v. Koningsb. — Te Helvoet den 9 Julij, *van der Tak* Sara Lydia, van Batavia, laatst van Brouwershaven; *Wever* Gesina Beerta, v. Stockholm. — Te Brielle den 9 Julij, *Scholtens* Regina Hillechiena, v. Nijekjobing; *van Laten* Aunegiena, v. Randers; *Lindeboom* Gesina, v. Mariager. — Te Vlissingen den 8 Julij, *Schaaring* Hillechiena, v. Rogensee. — Te Ostende den 6 Julij, *Jongebloed* Celeritas, v. Memel. — Te Bayonne den 4 Julij, *Kramer* Philothea, v. Dantzig. — Op de Loire den 6 Julij, *Schaap* Bernhard en Elisa, v. Amsterdam. — Te Caen den 1 Julij, *Geelmuiden* Magdalena, v. Arendahl. — Bij Falmouth den 7 Julij, *Bondix* Quatre-Bras, van Banjoewangie naar Amst. — Te Hamburg den 8 Julij, *Prins* Jonge Barend, van Termunterzijl; den 9den *Meijer* Catharina, v. Bremen; *Mulder* Goede Verwachting en *Visser* Tietje, beide v. Delfzijl. — Te Harburg den 7 Julij, *Haselhoff* Juffer Grietje, v. Londen. — Te Travemunde den 7 Julij, *Muller* Johanna Catharina, v. Bremen; *Voordewind* Hillegonda, v. Newcastle. — Te Pillau den 7 Junij, *Schaap* Pieter Bentum, v. Hamburg; *Posta* Unie, v. Seville. — Te Nije Hellesund den ...., *Stenger* Anna Margaretha Adriana, v. Koningsbergen n. Engeland, heeft den 1 Julij de reis voortgezet. — Te Christiansand den 23 Junij, *de Groot* Houthandel, v. Amst. — Te Sandhamn den 3 Julij, *Borgman* Cornelius Dasse Viëtor, v. Amsterdam.

Binnengekomen te Tonningen den 4 Julij, kapit. *de Jonge* Jantina, v. Delfshaven n. Korsoer; den 6den *Legger* Geertina, v. Amsterdam n. Rugenwalde; *Stoeldraaijer* Adriana v. Ransdonk, v. Hamburg n. Memel; den 7den *v. d. Zwaag* Vrouw Ida, v. Harlingen n. Wismar; *Prins* Heiko Prins, v. Hartlepool n. Rendsburg; *v. d. Veen* Goede Hoop, v. Husum n. Colding.

Binnengekomen te Texel den 11 Julij, kapit. *Beddes* de Vlijt, v. Dantzig; *Groenewold* Alida Jonker, v. Ystad; *Duif* Cath. Visser, v. Christiansand. — In het Vlie den 7 Julij, *Woudstra* Jonge Kerst, v. Calavig; *de Jonge* de Jonge Rinke, v. Christiansand; *Schaaf* Johanna Jacoba, v. Groningen n. Hull, als bijlegger; den 8sten *Cappen* Neptunus, v. Newcastle. — Te Helvoet den 10 Julij, *Hoff* Grietje Bos, v. Bandholm; *Vorenkamp* Cornelia Alid en *Wijkmeijer* Margaretha, beide v. Stockholm; *Stutvoet* Margaretha, v. Ystad; *van der Wall* Geerdina, v. Randers; *Meijer* Nicola Uil, v. Bergen. — Te Vlissingen den 9 Julij, *Stasse* op Hoop van Zegen, v. Stockh. — Bij Dungeness den 4 Julij, *Vierow* Theodora Josina, v. Porto Cabello n. Hamburg. — Te Liverpool den 7 Julij, *Meppelder* Hendrika Bertina, v. Antw. — Te Livorno den 3 Julij, *den Breems* Trekvogel, v. Genua. — Te Konstantinopel den 28 Junij, *Keijser* Hendrika, v. Amst.; *Sap* Vasco de Gama, v. Swansea; *Spijkman* Hendrika Margaretha, v. Liverpool; *van der Wal* Froukje, v. Shields. — Te Dantzig den 7 Junij, *Kranenburg* Johanna, v. Amst.; *Poorta* Tweelingen, v. Altona; *van Groenenberg* Jacobus Johannes, v. Kiel.

Vertrokken van Amsterdam den 8 Julij, kapit. *Sap* Joanna Jacoba, n. Konstantinopel; *Lösschen* Henrica, n. Triest; *Kwint* Hendrika Gesina, n. Koningsbergen; *Hoff* Frederik Hendrik, n. Fredriksh.; *Basberg* Beurs van Amsterdam, n. Drammen; den 9den *Bolhuis* Gesina, n. Rendsburg; *Hansens* Neerlands Welvaren, n. Osterrisoer; *Mets* Vier Gebroeders, op avontuur; *Jonker* Johanna Christina, n. Stettin. — Van Texel den 9 Julij, *van der Gaauw* Sophia, naar Konstantinopel; *Bakker* Johanna Elisabeth, n. Marseille; *Winther* Alpha, n. Drammen; *Besseling* Elsiena, *Bakker* Harmonie en *de Jong* Jezelina, alle 3 op avontuur; den 10den *Poestkoke* Baltimore en *Tjebbes* Marianne, beide n. Liverpool. — Uit het Vlie den 9 Julij, *Coerkamp* Eersteling, n. Engeland; *Gust* IJzerstaven, naar Seaham. — Van Helvoet den 9 Julij, *Johan* Vijf Vrienden en *Börger* Jacob, beide n. Batavia; *de Haan* Adelaide, n. Genua; *Staal* Vr. Clara, n. Sunderland, *van Rossem* Witte Corneliss. de With, n. Hartlepool. — Van Brielle den 9 Julij, *Blaak* Jantina, n. Koningsbergen; *den Breems* Fortuna, n. Newcastle; *Brouwer* Elisabeth, op avontuur. — Van Maassluis den 9 Julij, *Egberts* Sjamke, n. Bremen; *Smaal* Bertha en *Reents* Alida, beide op avontuur. — Van Antwerpen den 9 Julij, *Esink* Jan van Brakel, n. Batavia. — Van Santa Crus den 6 Junij, *Ouwehand* Preciosa, v. Amst. n. Suriname. — Van Havre 6 Julij, *de Grooth* Johanna Maria, n. Liverpool. — Van Ostende den 6 Julij, *Louws* Edouard, n. Liverpool. — Van Swansea den 4 Julij, *Bart* Prins Maurits, n. Singapore. — Van Dundee den 6 Julij, *Bakker* Stad Goor, n. Zwolle. — Van Hamburg den 8 Julij, *Tent* Goede Verwachting, n. Amst.; den 9den *de Boer* Heilige Willebrordus, n. Batavia; *Kuiper* Twee Gebroeders, n. Harlingen; *Koops* Vrouw Grietje, n. Dantzig. — Van Travemunde den 6 Julij, *Visser* Bruno, n. Dordrecht. — Van Pillau den 7 Julij, *Bart* Drie Gezusters, n. Memel.

Vertrokken van Tonningen den 5 Julij, kapit. *Albers* Hosianna, v. Rostock n. Amsterdam; den 6den *Zeegers* Catharina, v. Skjelskjör n. Holland.

Vertrokken van Texel den 10 Julij, kapit. *Sap* Joanna Jacoba, n. Konst.; *Lösschen* Henrica, n. Triest; *Kier* Juffer Garrelts, n. Nantes; *Schuur* Zwaantina, n. Stettin. — Uit het Vlie den 7 Julij, *Moesker* Margrietha Alida, n. Stettin; den 8sten *Korporaal* Vrouw Martha, n. Stockton; *de Jonge* Hendrika en *de Jonge* Margaretha Hendrika, beide n. Osterrisoer; *Pribee* Maria, op avontuur; den 10den *Brakke* Hillegina, n. Apenrade. — Van Brielle den 10 Julij, *Ruiking* Elsina Cath., n. Newcastle. — Van Maassluis den 10 Julij, *Oldenburger* Astrea, n. Duinkerken. — Van Hull den 7 Julij, *Stratingh* Jantina, n. Koningsbergen. — Van Cardiff den 7 Julij, *Moesker* Susanna, n. Marseille. — Van Triest den 5 Julij, *Brouwer* Durust, n. Amst. — Van Dantzig den 6 Julij, *Mulder* Grietje de Groot, n. Rott.; den 9den *Naatje* Jan Hero, n. Amst.; *Bossinga* Amicitia, n. Groningen; *Plukker* Hendrika, n. Leer. — Van Pillau den 8 Julij, *Pot* Broedertrouw, n. Belfast.

Zeilklaar te Stockholm den 3 Julij, kapit. *Joosten* Neptunus en *Wever* Henriette, beide n. Holland.

In lading te Londen 5 Julij, kapit. *Jager* Margrietha Antina, n. Lubeck. — Te Liverpool den 7 Junij, *Lutje* Jacoba Christina, n. Amst. — Te North Shields den 5 Julij, *de Groot* Jacoba Johanna, n. Venetien. — Te Stockholm den 30 Junij, *Kuiper* Catharina Johanna, naar Holland; den 2den *van Driesten* Bellamy, naar de Noordzee; den 3den *Wessels* Elisabeth Machtelina, n. Holland.

Oostmahorn, 11 Julij. Ter reede gearriveerd den 11 Julij, kapit *van der Meer* de Vrouw Grietje, v. Leer n. Harlingen.

Vertrokken den 8 Julij, kapit. *Meijer* Wilhelmine, v. Amsterdam n. Leer; den 10den *Eelsingh* Jonge Johanna, v. Groningen n. Noorwegen; *Teensma* Jacoba, v. Amsterdam op avontuur; *Waterborg* Catharina, n. Londen, *Drewes* Twee Gezusters, n. Bornhamm en *Kamminga* Eendragt, n. Londen, alle 3 v. Groningen; *Groenewold* de Vrouw Margrietha, v. Harlingen n. Hamburg; den 11den *Jonkhoff* Eendragt en *Gruppelaar* Zwaantina, beide n. Noorwegen en *Reijer* Jacobus Begemann, n. Newcastle, alle 3 v. Groningen.

Gepraaid den 25 Mei, op 2° 10′ N. Br., 23° 19′ W. L., Staatsraad Baud, kapit. *T. de Jong*, v. Amsterdam n. Batavia.

Den 18 Junij, op 34° 56′ N. Br., 36° 49′ W. L., Laurence, kapit. *Jansen*, v. Rio de Janeiro n. Antwerpen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

5 Julij. Mulder, Harmonie, v. Memel n. Engeland, m. vlas.
Bosker, Ida Jacoba, v. Stockholm n. Schied., m. rogge.
Harding, Alida, v. Vlaardingen n. Pitea, m. ballast.
v. Sluis, Annechiena, v. Schied. n. Koningsb., m. ballast.
Hazewinkel, Prudence, v. Newc. n. Koningsb., m. cokes.
Mooi, Hillech. Cathar., v. Antw. n. de Oostz., m. dakp.
Jager, Belina, v. Schiedam n. de Oostzee, m. ballast.
Rosema, Engelina Jantina, v. Rott. n. Nexöe, m. ballast.
Stenger, Gezina Margretha, v. Havre n. Stettin, m. hout.
Mulder, Afina Agatha, v. Dantzig n. Amsterd., m. tarwe.
6 —— Meeter, Hensina, v. Newcastle n. Koningsb., m. steenk.
Hollander, Johannes, v. Hartlep. n. Koppenh., m. cokes.
Bekkering, Gezina, v. Newcastle n. Stettin, m. soda.
Ennenga, Het Vertrouw., v. Dantz. n. Wormerv., m. tarwe.
Ahrens, Annetta, v. Newcastle n. Swinemunde, m. steenk.
de Boer Sap, Zwaant. Thel., v. Dantz. n. Amst., m. tarwe.
Jonker, Anna Sophia, v. Malmo n. Antwerpen, m. gerst.
de Groot, Klasina Arendina, v. Dantz. n. Amst., m. tarwe.
de Boer, Jantina, v. Dantzig n. Antwerpen, m. tarwe.
Wijkmeijer, Anna, v. Amsterdam n. Pruissen, m. ballast.
7 —— Visser, Harmonie, v. Memel n. Amsterdam, m. hout.
Tjarks, Henriette, v. Koningsb. n. Engeland, m. lijnzaad.
Roelfsema, Roelfina Gez., v. Koningsb. n. Antw., m. lijnz.
Lukje, Egberdina, v. Norrköping n. Holland, m. rogge.
de Koning, Gez. Jantina, v. Wisby n. de Noordz., m. gerst.
Duin, Jantina Frouwina, v. Koningsb. n. Zwolle, m. rogge.
de Jonge, Roelfina, v. Prästöe n. Holland, m. rogge.
Nepperus, Elisabeth, v. Koningsb. n. Zaandam, m. lijnz.
v. d. Veen, Maria Janna Jac. Berend., v. Carlscr. n. Amst., (m. planken.
Smit, Margina, v. Clackmanan n. Dantzig, m. steenkool.
Hazewinkel, Joh. Petron., v. Newc. n. Koningsb., m. st.k.
Hitman, Helena Maria, v. Hull n. Koningsb., m. zout.
Slager, Jan Hendrik, v. Antw. n. Koningsb., m. dakp.

De Wind den 5 Julij, Z.O., N.O., N.; den 6den Z.Z.O., Z., N.N.W.; den 7den Z.O., N., N.N.W.; den 8sten N.

SCHEEPSVRACHTEN.

Groningen, 11 Julij. In vrachten gaat niet veel om; voor granen is het laatst besteed 15 sh. met 5 pCt. pr. 10 qr. haver naar Londen; voor hout ƒ 10 à ƒ 10½ per ton, van Frederikstad op hier; voor steenkool 12 £ keel kool, thans 11 £ geboden.

Dantzig, 6 Julij. De aangekomene schepen werden tegen de volgende prijzen bevracht: naar Amsterdam ƒ 20½ p. last hout, ƒ 25 à ƒ 25½, Rotterdam ƒ 26½ p. last rogge; Londen 20 sh., Grangemouth 16 sh. p. load balken.

Memel, 5 Julij. Het getal vrachtzoekende schepen alhier bedraagt 30. Russische producten komen hier onafgebroken aan en de vrachten behouden haar vroeger standpunt. Naar Schiedam en Rotterdam ƒ 26 p. last rogge, Newcastle 16 sh. p. load balken, Grimsby 3 sh. 4 d. p. qr. zaad, Dundee 40 sh. p. ton vlas.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 6den tot en met den 12den Julij 1855 zijn te *Groningen* geboren 13 zoons en 10 dochters; gehuwd 4 paren; overleden 12 ouden en 8 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 10 *Julij*. Tarwe: 158, 162, 163 ℔ Bovenl. Ris ƒ 470, ƒ 490, ƒ 495. — Rogge: 148 ℔ Mecklenburger ƒ 320; 145 ℔ Archangel ƒ 335. — Lijnzaad: 112, 113 ℔ Taganrog ƒ 450; 108, 109 ℔ Egyptisch ƒ 430.

AMSTERDAM, 11 *Julij*. Tarwe, Rogge, Gerst en Haver zonder handel.

Koolzaad op het najaar prijsh.; op 9 vat in Sept. en Oct. 91 p. vl. — Lijnzaad ruim prijsh.; 110, 111 ℔ Calcutta ƒ 460. — Raapolie dadelijk en op levering weder iets williger; op 6/w. ƒ 56,25; vlieg. ƒ 54,50 a 75; Sept. ƒ 53,50 a 25; Oct. ƒ 53,25 a ƒ 53; Nov. ƒ 53,25 a ƒ 52,75; Dec. ƒ 53 a ƒ 52,75. — Lijnolie dadelijk weder hooger betaald, op levering op het laatst flaauwer; op 6/w. ƒ 44,25; vlieg. ƒ 43; Sept. ƒ 43,50 a 25; Oct. ƒ 44 a ƒ 43,50 a ƒ 43,75. — Hennepolie op 6/w. ƒ 46,50; vlieg. ƒ 45,25.

LONDEN, 9 *Julij*. Van inl. Tarwe was heden zeer weinig aangevoerd en het voorhandene ging tot de uiterste prijzen van l.l. Maandag van de hand; vreemde was tot diezelfde koersen te plaatsen, doch daarin ging weinig om. Gerst, Boonen en Erwten waren onveranderd, maar Haver was 6 p. hooger.

Van den 11den. Granen onveranderd met weinig affaire.

LONDEN, 9 *Julij*. Oude aardappelen worden bijna niet meer te koop aangeboden. Nieuwe komen overvloedig aan en zijn met goeden handel; buitenl. 8 a 9 sh. per mandje; Eng. 10 a 12 sh. per cwt. Van buitenslands werden nieuwe mede ruim aangevoerd, als 640 ton van Rott. en 119 f. van Guernsey en Jersey.

BOTERMARKTEN.

LONDEN, 9 *Julij*. De handel in Boter was heden goed tot ferme prijzen.

VEEMARKTEN.

AMSTERDAM, 9 *Julij*. Aangevoerd 168 vette runderen, golden ƒ 260, ƒ 240 en ƒ 220; 141 melk- en kalfkoeijen ƒ 160, ƒ 140 en ƒ 120; 157 vette varkens 48–50 cents het Ned. pd.; 50 magere varkens ƒ 8, ƒ 10 en ƒ 12; 43 schapen ƒ 20, ƒ 22 en ƒ 24.

LONDEN, 9 *Julij*. De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week waren ruim. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 566 ossen, 135 koeijen, 231 kalveren, 71 varkens en 2408 schapen. Het aantal runderen ter markt van heden was matig, en hoewel de koopers niet zeer genegen waren, was de stemming echter gunstiger dan de vorige week. Goede schapen waren hoog in prijs. Lammeren daarentegen iets lager dan l.l. Vrijdag. In kalveren en varkens was geen verandering.

EFFEKTEN-BEURS.

Amsterdam, 11 *Julij*.

Nederl. Werk. Schuld 2½ pCt. 62 15/16, 63 1/16, 63; Dito Dito 3 pCt. 75½; Dito Dito 4 pCt. 93¼, 93⅜; O. I. Leening 4 pCt. 92 13/16, 93, 92 15/16; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 90; Handelmaatsch. 4½ pCt. 124. — Belgie, bij *Rothschild* 2½ pCt. 51¼. — Spanje, Onbep. St. 1¼ pCt. 18⅝, 18½, 18 7/16; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 30 7/16, 30⅜, 30 5/16. — Portugal, te Londen 3 pCt. 40 1/16, 40⅛, 40 1/16; Dito Dito Uitgestelde 18¾, 18⅝.

Rusland, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 103⅛, 103¼, 103⅛; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101⅞; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 84; Dito 4½ pCt. 88⅝; Dito bij *Hope* 4 pCt. 78⅝; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 78¼. — Polen, Cert. 4 pCt. 70¼; Dito Aand. m. Loting 500 fl. ƒ 143½. — Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 61¼, 61 5/16; Dito Nationale 5 pCt. 65 11/16, 65 13/16, 65 11/16; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 31 5/16, 31⅝; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 31 5/16, 31⅜; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 72¾, 72 11/16; Fransch Oostenr. Spoorweg ƒ 132; Weenerb. bij *Goll en Co.* 4 pCt. 56½; Pruis. Loten 1854 ƒ 210½; ƒ 211; Braz. 5 pCt. 99; Dito 4½ pCt. 98⅝; Mexik. 21, ⅛, ¼; Dito Onb. 21 1/16; Peru 4½ pCt. 68; Dito 3 pCt. 49; Gren. 2¾ pCt. 17½; Dito Uitgest. 6 11/16, ⅝; Ecuador 3.

Van Holl. fondsen waren Integralen, bij eenige affaire, iets flaauwer. Alle overige soorten bijna onveranderd. Aand. Handel-Maatschappij blijven steeds tot verminderde koersen verkrijgbaar. — Van vreemde effecten waren Russ. meer aangeboden. Oostenrijksche hebben weinig of niets gevariëerd. In Spaansche was, bij zeer levendige affaire in de hoofdsoorten, de stemming gunstiger.

5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* 82.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 3; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 63; Spaansche 1¼ pCt. 31 7/16; Binnenl. 3 pCt. 30 5/16 a ⅜; Metall. 5 pCt. 61¼.

ADVERTENTIEN.

*** De HOOFDDIRECTEUREN van het **Instituut voor Doofstommen** te *Groningen* roepen bij deze op de LEDEN van het HOOFDDEPARTEMENT van genoemd Instituut, om op **Maandag den 23sten dezer,** des middags te 12 uur, te zamen te komen, in de SCHOOL van meergedacht Instituut, tot het AANHOOREN van het VERSLAG der HOOFDDIRECTIE; — het NAZIEN der REKENING, alsmede tot het VERKIEZEN van een LID der HOOFDDIRECTIE, en brengen tevens ter kennis van de LEDEN des Instituuts, dat op **Woensdag den 25sten dezer,** des namiddags te 3 uur, in de NIEUWE KERK alhier, de KWEEKELINGEN des Instituuts in het openbaar **blijken** zullen geven van hunne **gemaakte vorderingen**, en dat alsdan uitgereikt zullen worden de **premiën** en **geschenken** aan diegenen hunner, welke dezelve hebben verdiend.

De Hoofddirecteuren voornoemd noodigen tevens de Leden van het Instituut beleefdelijk uit, om de hooger bedoelde Vergadering wel te willen bijwonen.

GRONINGEN, 12 Julij 1855.

Namens de Hoofddirecteuren voornd.:
G. H. DE RANITZ, *L. S.*

*** Na de laatste opgave nog voor ***NUNSPEET*** ontvangen:

Van N. N. .... *f* 2,00.
„ X. .... - 2,50.
„ T. T. .... - 2,50.

Met het vroeger ontvangene zamen *f* 60.

GRONINGEN, 12 Julij 1855.

J. J. P. VALETON.

*** Het GENOOTSCHAP **ter bevordering van Nijverheid**, te *Onderdendam*, heeft op deszelfs negentiende Algemeene Vergadering, op den 25sten Junij 1855 aldaar gehouden, de navolgende Prijsvragen uitgeschreven:

1) Welke werking heeft er bij het broeijen van het hooi plaats? Welke verandering ondergaan, bij de verschillende graden van broeijing, de bestanddeelen van het hooi, en welke zijn de gevolgen, die daaruit opzigtelijk de mindere of meerdere deugdelijkheid van het hooi als voedingsstof voortvloeijen? Door welke middelen kan men de broeijing voorkomen of wijzigen, en in hoever kan dit, zonder de waarde van het hooi te verminderen, plaats vinden? — Te beantwoorden vóór den 1sten Januarij 1857. Beloooning de tweede gouden medaille en *f* 75.

2) Kunnen onze veengronden niet zonder branding voor de teelt van nuttige gewassen gebruikt en bekwaam gemaakt worden? Zoo ja, op welke wijze, door welke middelen en voor welke gewassen inzonderheid? Te beantwoorden vóór den 1sten Jan. 1857. Belooning de zilveren medaille.

3) Is het aanbevelenswaardig te achten, dat er op de lagere scholen, vooral ten platten lande, onderwijs worde gegeven in de beginselen der natuur- en scheikunde, toegepast op den landbouw? Zoo ja, hoedanig moet dit onderwijs dan ingerigt zijn en gegeven worden, om er het meeste nut van te kunnen verwachten? Het Genootschap wenscht deze vragen beknopt en duidelijk beantwoord te zien, terwijl het antwoord vergezeld moet gaan van eene proeve van een leiddraad, om bij zoodanig onderwijs gebruikt te kunnen worden. Te beantwoorden vóór den 1sten Jan. 1857. Belooning de tweede gouden medaille.

4) Het Genootschap verlangt eene duidelijke, beknopte, doch beredeneerde opgave van de verbeteringen, welke er sedert den aanvang dezer eeuw in de landhuishouding der Groningers zijn aangebragt geworden, met aanwijzing tevens, in welke deelen van het boerenbedrijf nog het meest te verbeteren valt. De antwoorden in te zenden vóór den 1sten Jan. 1857. Belooning de tweede gouden medaille.

5) Welke woeste gronden en waterplassen worden er in de provincie Groningen aangetroffen, die met voordeel ontgonnen en droog gelegd kunnen worden? Hoe groot is de oppervlakte er van en waarop dient bij het in cultuur brengen derzelve vooral gelet te worden? Te beantwoorden vóór den 1sten Jan. 1858. Belooning de tweede gouden medaille.

6) Daar de uiterlijke gedaante of de physiognomie van het landschap op den duur haren invloed op de ontwikkeling van het zedelijk gevoel des volks en op zijne gehechtheid aan den bodem zelven moet uitoefenen, zoo vraagt men: op welke wijze zoude het platte land van de provincie Groningen, in hare verschillende kwartieren, zonder aan de voortbrenging van den landbouw te schaden, voor verfraaijing vatbaar zijn? Dat hier ook aan de woningen, bruggen, afschuttingen, enz., enz., gedacht behoort te worden, zal wel naauwelijks herinnering behoeven. Antwoorden in te zenden vóór den 1sten Januarij 1858. Belooning de tweede gouden medaille

7) In vele groote steden van Duitschland zijn in de laatste tijden, vooral met het oog op de belangen van de kleine werkbazen, gemeenschappelijke *Gewerbe-häuser* of *Industrie-hallen* ontstaan, waarvan de gunstige werking algemeen geroemd wordt. Het Genootschap vraagt daarom een bondig vertoog over de voordeelen van zoodanige instelling, vergezeld van eene teekening, bestek en begrooting voor dusdanig gemeenschappelijk verkoophuis in de stad *Groningen*, te gelijk met eene schets van reglementaire bepalingen, die voor het dagelijksch beheer daarvan noodig worden. Te beantwoorden vóór den 1sten Jan. 1858. Belooning voor het best en voldoend antwoord de tweede gouden medaille.

8) Men vraagt een stel afbeeldingen van verbeterde landbouwwerktuigen, die hier te lande of geheel niet of nog weinig bekend zijn, en welke moeten dienen, om daarmede de wanden van de plattelands-scholen te versieren, of wel, om als prijzen aan de leerlingen uitgedeeld te worden. Slechts de afbeeldingen van zoodanige werktuigen kunnen in aanmerking komen, die proefondervindelijk elders als nuttig bevonden en voor onzen landbouw geschikt zijn. Het stel zal minstens 50 stuks moeten bevatten. In te zenden vóór den 1sten Jan. 1856. Belooning 100 gulden.

9) Het Genootschap vraagt een statistiek overzigt van hetgeen in de Vereenigde Staten van Noord Amerika en in ons land voor de oprigting van boekerijen voor de jeugd op de volksscholen gedaan is en wat daarvoor bij ons nog verder te doen zoude zijn; tevens met uiteenzetting van het groote nut, dat uit zulke schoolboekerijen kan ontstaan. De antwoorden in te zenden vóór den 1sten Jan. 1857. Belooning de tweede gouden medaille.

10) Het Genootschap verlangt een *leesboekje* voor de hoogste klassen onzer plattelands-scholen, over de natuurlijke geschiedenis van het dierenrijk in Nederland, in eenen eenvoudigen en onderhoudenden stijl geschreven. Het boekje zal in zes stukjes verdeeld moeten zijn en in ieder daarvan afzonderlijk de zoogdieren, vogelen, visschen, amphibiën, insecten en wormen behandeld moeten worden. Antwoorden in te zenden vóór den 1sten Jan. 1856. Belooning de tweede gouden medaille.

11) Zijn de tentoonstellingen wenschelijk en nuttig? Zoo ja, welke tentoonstellingen moet men in dit gewest het meest aanmoedigen? Hoe moeten dezelve ingerigt zijn, en welke voorwerpen verdienen vooral in aanmerking te komen? Moeten de uit te loven prijzen bestaan in geld of in eerbewijzen? Men verlangt een beredeneerd antwoord vóór den 1sten Jan. 1857. Belooning de zilveren medaille.

12) Zou, bij de steeds toenemende teelt van granen en peulvruchten in dit gewest, de veestapel voldoende zijn, om te voorzien in de behoefte aan mest, ten einde de landerijen voor uitputting te bewaren? Zoo ja, welke gronden kunnen daarvoor tot bewijs verstrekken? Zoo neen, welke middelen dienen alsdan aangewend te worden, om in de meerdere behoefte aan mest te voorzien? Men verlangt, dat bij de beantwoording acht worde gegeven op meerdere mestwinning, hetzij dan door den veestapel te vergrooten, hetzij door eene meer algemeene invoering der stalvoedering of wel door beide; verder op den aankoop en soort van mest, alsook op de herstelling van den akker in vruchtbaarheid, door dezelve een of meer jaren tot kunstweiden te bezigen. Overigens wenscht men de middelen onderling met elkander vergeleken te zien, met aanwijzing wijders, wat in dezen voor dit gewest het meest aan te bevelen is. De tweede gouden medaille voor het beste en voldoend antwoord, dat vóór den 1sten Jan. 1858 zal worden ingezonden.

13) Het is algemeen bekend, dat de veestapel in dit gewest sedert eenige jaren, wat ligchaamsbouw betreft, aanmerkelijk verbeterd is, maar het is tevens ook bekend, dat de veehouder te weinig let of het vee wordt aangehouden voor zuivelmaking, dan wel of het bestemd is tot vetmesting.

Men vraagt daarom: kunnen deze beide eigenschappen in hetzelfde individu gepaard gaan, of is het voordeeliger, ter verkrijging van de hoogste opbrengst, dan men voor ieder eigenschap een vast en constant ras hebbe?

De zilveren medaille voor het meest beredeneerd en voldoend antwoord, in te zenden vóór den 1sten Januarij 1857.

14) Eenige landbouwers meenen opgemerkt te hebben, dat na het verbouwen van geel mosterdzaad een opvolgend graangewas minder stroo en vrucht geeft, dan na koolzaad. Men vraagt daarom, wanneer die opmerking juist is, hetzij voor een of voor alle grondsoorten, wat daarvan toch wel de oorzaak kan zijn?

De zilveren medaille voor het meest voldoend antwoord, vóór den 1sten Januarij 1857 in te zenden.

15) Tot belooning belooft het Genootschap zijne zilveren medaille aan hen, die de eerstvolgende drie jaren of winterseizoenen bij hetzelve inzendt een vergelijkend verslag van vetmesting van rundvee met gemalen granen, waarvan bij de eene proef het meel met heet water gebroeid en bij de andere ongebroeid gevoederd is geworden.

Men verlangt, dat bij deze proefnemingen acht worde gegeven op gelijken ouderdom en geslacht en zooveel mogelijk, ook op gelijke soort en zwaarte van het vee.

Telken jare het verslag in te zenden vóór den 1sten Januarij.

16) Wat heeft de wetenschap en de ervaring tot dusverre ten aanzien van de inënting der longziekte geleerd? Wat is het resultaat van een en ander? Wat is het tegenwoordig standpunt der wetenschap ten opzigte van de geneeskundige behandeling der runderen, door de besmettelijke longziekte aangetast? Welke is de verhouding tusschen het onderwerpen der zieke dieren aan eenige geneeskundige behandeling en het doen afmaken van dezelve, bij wijze van medischen politischen voorzorgsmaatregel? Welke zijn de resultaten van beide stelsels? Te beantwoorden vóór den 1sten Jan. 1857. Beloooning de tweede gouden medaille.

Alle antwoorden, welke naar eenen prijs dingen, zullen leesbaar en bij voorkeur in de Nederduitsche taal moeten zijn geschreven; wordende echter het gebruik der Fransche, Engelsche, Latijnsche en Hoogduitsche talen, mits met eene Italiaansche letter geschreven, toegelaten. Zij zullen niet mogen zijn geschreven met de eigene hand des inzenders, noch met diens naam en woonplaats onderteekend; maar moeten voorzien zijn van eene zinspreuk, en vergezeld wezen van een verzegeld biljet, op de buitenzijde dezelfde spreuk voerende, en in welks binnenzijde een kenbaar merk zal zijn gesteld, ten einde in geval van niet-bekrooning het ingezonden stuk op vertooning van het merk kan worden terugbekomen. In dit biljet zal het naambriefje, met dezelfde zinspreuk als het antwoord voorzien, almede verzegeld, moeten zijn ingesloten.

Degene, die zich vóór de toewijzing van den prijs op eenigerhande wijze bekend maakt, zal van alle aanspraak op denzelven versteken zijn.

Alle bekroonde stukken blijven de eigendom van het Genootschap; zullende ieder Schrijver bij het ontvangen van den uitgeloofden prijs zich verbinden, om hetzelve noch geheel noch gedeeltelijk, zonder goedkeuring van het Bestuur, te doen drukken.

ONDERDENDAM, 30 Junij 1855.

Namens het Bestuur:
Mr. A. J. VAN ROIJEN,
Secretaris.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd:

A. KUENEN, *Hoogleeraar in de Godgeleerdheid te Leiden*,
met
W. MUURLING.

GRONINGEN, 12 Julij 1855.

*** Getrouwd:

J. DIEMERS,
Weduwnaar van J. VAN DIJKEN,
met
A. K. KNOL,
Weduwe van A. R. VAN WARTUM.

GRONINGEN, 11 Julij 1855.

*** ZUIDBROEK, 7 Julij 1855. Bevallen van een MEISJE ALBERTJE EDZES, Echtgenoot van

P. L. GEERTSEMA.

*** Heden avond is door Gods goedheid bevallen van eenen ZOON A. J. V. D. SIEPKAMP, Echtgenoot van

K. TADEMA,
Notaris.

OOSTERWOLDE, 9 Julij 1855.

*** Heden beviel van eene doode DOCHTER MARIA C. HUNDMAN, geliefde Echtgenoot van

C. RUDOLF VAN DER MEER.

GRONINGEN, 10 Julij 1855.

*** Heden avond overleed, na eene ziekte van eenige weken, mijne geliefde jongste Dochter MAGARETHA, in den ouderdom van 25 jaren.

ZUIDBROEK, 10 Julij 1855.

HOMMO F. EDZES.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, de jongste onzer Lievelingen, ALIDA, in den ouderdom van slechts 14 maanden.

GRONINGEN, 11 Julij 1855.

MINNEMA STELLINGWERFF.
A. STELLINGWERFF—BAKKER.

Algemeene kennisgeving.

*** **H. NIJGH**, te *Rotterdam*, heeft uitgegeven en alom verzonden:

LODEWIJK XVII,

de laatste en wettige Koning van Frankrijk, en

de Zeeuwsche Eenden

(CANARDS).

uitgebroeid door de Redactie van het **Album van Buitenlandsche Lettervruchten**, en den Kop ingedrukt door Mr. **Gruau de la Barre.**

Prijs 50 Cents.

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dagelijksche Vaart.

Van ***Amsterdam***, 's morgens te **elf uur.**
Van ***Zwolle***, 's morgens te **zeven uur.**
In directe verbinding met de SPOORTREINEN, per **STOOMBOOTEN** met ***Hoorn***, ***den Helder***, en per **DILIGENCE** met ***Meppel***, ***Assen***, ***Veendam*** en ***Groningen.***

PUBLIEKE VERKOOPING

van 30 à 40 Voer best gewonnen HOOI, staande in Blokjes op de Bakkerslaan te *Harkstede*, op DINGSDAG den 17den Julij 1855 en nader te bepalen dagen, telkens des namiddags te 4 uur.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA, *Notaris.*

GROOTE BOELDAG,

ten verzoeke en aan de Boerenplaats van den Landbouwer EGBERT ROELFS MEIJER en Vrouw, te *Wittewierum:*

Op DINGSDAG den 17den Julij, van: 40 Oude en Jonge RUNDEREN, 10 à 11 PAARDEN (waaronder een mak Bruin Merrie-Chais-Paard), 60 SCHAPEN en LAMMEREN, een Oud en een Jong VARKEN, KAPWAGEN, CHAIS, 4 VELDWAGENS, KOOLKLEED met TOEBEHOOREN en andere GROOTE BOERENGEREEDSCHAPPEN.

Op DONDERDAG den 19den Julij, van: 3 B. GERST, 1 B. TARWE, 3 B. ROGGE, 3 B. BOONEN en ERWTEN, 20 B. HAVER, 11 B. TOPGRAS en 23 B. ETGROEN en WEIDELAND; — en

Op VRIJDAG den 20sten Julij, van: KLEINE BOERENGEREEDSCHAPPEN, nieuwe KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, veel KOPERGOED (waaronder een extra groote KAASKETEL), 2 KABINETTEN, PULPITRUM en andere MOBILIA.

Om de *veelheid der Perceelen*, zal er telkens precies te één uur een aanvang worden gemaakt.

NB. **KOERHAKKEN en Spelen om GELD enz. wordt op dezen Boeldag VERBODEN.**

J. H. GLAS.

Houtveiling te *Zuidbroek*,

onder werkelijke Houtkoopers, op DONDERDAG den 19den Julij 1855, de morgens te 11 uur, van eene groote partij **VUREN BALKEN**, benevens eene groote partij **JUFFERS** en **KOLDERS**, van onderscheidene Havens aangevoerd.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van Mevrouw de Weduwe wijlen den Heer Mr. A. E. STHEEMAN, te *Scheemda*, op MAANDAG den 23sten Julij 1855, des avonds te zes uur, ten Huize van den Kastelein B. A. SCHRIKKEMA, te *Scheemda*, publiek, voor 5½ jaar, te verhuren:

Eene **HEEREN BEHUIZING**, staande aan de Straat te *Scheemda*, voorzien van zeven KAMERS, alle met Stookplaatsen voorzien, ruime KEUKEN en WASCHHUIZEN, drie KELDERS, PUT- en REGENWATERSBAK, benevens KOETSHUIS en STALLING, met nog onderscheidene TUINEN en HOVEN, waarin veel fijne VRUCHTDRAGENDE BOOMEN, HEESTERS en DRUIVENKAST, en eindelijk vijf ZITPLAATSEN in de Hervormde Kerk te *Scheemda*; alles in verschillende perceelen, omschreven in de Conditiën, die drie dagen bevorens ten Huize van Verhuring ter lezing zullen liggen.

Inmiddels in zijn geheel **uit de Hand te Huur.**

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

BOELDAG,

den 25sten en 26sten Julij 1855,

ten verzoeke en aan de Boerenplaats van K. J. BOS en Vrouw, te *Zandeweer*, des namiddags te 1 uur te beginnen.

1ste dag: Pl. m. 2½ B. KOOLZAAD, 7 B. HAVER, 4½ B. GERST, 5 B. TARWE, 2½ B. BOONEN, alsmede KLAVER en NAWEIDE, ENZ.

2de dag: 20 stuks HORENVEE, 5 PAARDEN, 15 SCHAPEN, en verder HUISMOBILIA, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, ENZ.

Mr. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

*** Na bekomen autorisatie, zal publiek worden verkocht

Eene **BEHUIZING**, met de BEKLEMMING van het HEEM, TUIN en APPELHOF, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 8—00, staande en gelegen in het dorp *Usquert*, aan den Grindweg; toebehoorende aan de Erv. N. v. ZALEN en Vrouw.

Mr. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

Wagenkussens.

De ondergeteekende, Rijtuig- en Zadelmaker te *Winschoten*, neemt de vrijheid, den Heeren Landgebruikers, zijne Begunstigers, kennis te geven, dat het bezigen der **van Stalen Veren voorziene WAGENKUSSENS**, zoo en inVoege in zijne Fabrijk vervaardigd, op zichzelve hunne Paarden aan geene belasting op het personeel onderwerpt; zijnde toch eene door de Heeren Ambtenaren bij 's Rijks Belastingen te *Bellingwolde* tegen eenen Landbouwer aldaar, ten vorigen jare, te dier zake gedane bekeuring allezins gebleken te zijn ongegrond en de bekeurde dan ook, den 14den Februarij dezes jaars, door de Arrondissements-Regtbank te *Winschoten* van alle regtsvervolging ontslagen, met veroordeeling der Administratie in de kosten van den processe, terwijl de, sedert, tegen die uitspraak, van wege Zijne Excellentie den Minister van Financiën, ingestelde middelen van nietigheid dezer dagen evenzeer zijn gebleken te zijn ongegrond, blijkens arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van den 22sten Mei jongstl., bij welke laatste uitspraak de door dien hoogen Ambtenaar tegen des *Winschoter* Regters uitspraak ingestelde voorziening is verworpen, met veroordeeling van Zijne Excellentie in de kosten, ook in cassatie gevallen.

WINSCHOTEN, 1 Julij 1855.

W. H. WELP.

Kalkbranderij

TE

Gerkesklooster, bij *Stroobos.*

De ondergeteekende maakt bij deze aan Heeren AANNEMERS, HOUTKOOPERS, STEENKOOPERS, TIMMERLIEDEN en alle zijne LANDGENOOTEN bekend, dat hij eene **KALKBRANDERIJ** in werking heeft gebragt en steeds zorgen zal, door uitmuntende bewerking, **besten en duurzamen Kalk** in voorraad te hebben.

Hij beveelt zich minzaam in de gunst van het geëerde Publiek aan; belovende door eene prompte en civiele bediening zich het vertrouwen van zijne Begunstigers waardig te maken.

GERKESKLOOSTER, 7 Julij 1855.

K. O DE BOER.

227ste Staats-Loterij.

Ten Kantore van **U. S. OPPENHEIM**, op den hoek van Schoolholm, zijn weêr **KOOP-** en **HUURLOTEN** volgens *Prijs-Courant* te bekomen.

NB. Gedurende de **vertimmering** is de **ingang** naar het Kantoor bij de **voordeur.**

Bij de Gebroeders **SLUITER**, in de Steentilstraat, zal op **HEDEN**, VRIJDAG, worden geslagt: een extra vet en blank **ZOETEMELKS KALF.**

Bij eenen **Predikant** te Lande, tevens **Doctor in de Letteren**, bestaat er voor éénen **KOSTLEERLING** gelegenheid tot eene **volledige opleiding** voor de **Hoogeschool.** Brieven *franko*, ten KANTORE dezer COURANT, onder de letters R. D.

G. SICMAN, Apotheker in de Heerestraat te *Groningen*, vraagt op billijke voorwaarden een'

LEERLING.

Gevraagd,

in eene KRUIDENIERS EN TABAKS-AFFAIRE: Een **bekwame BEDIENDE**, om dadelijk in dienst te treden. Te bevragen bij den ondergeteekende. *Brieven franko.*

H. K. BROUWER VERSTEEGH.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

JULIJ 1855.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur
1	766,54	767,08	767,38	18,0	22,0	19,7	0,85	0,71	0,79	W.t.Z.	W.t.Z.	W.N.W.	helder	bewolkt	weinig bewolkt
2	767,71	766,47	765,74	18,8	21,5	19.7	0,85	0,81	0,76	W.t.N.	W.t.N.	„	„	betrokken	betrokken
3	763,04	762,97	763,24	18,2	17,8	14,8	0,95	0,90	0,88	Z.W.	N.W.	N.W.t.W	betrokken	„	„
4	761,74	761,04	760,72	14,5	16,2	13,0	0,88	0,80	0,98	N.W.t.N.	„	N.W.	„	bewolkt	regen
5	760,33	759,67	760,39	13,0	15,4	14,5	0,97	0,91	0,89	„	O.	N.N.O.	regen	betrokken	weinig bewolkt
6	760,72	759,37	760,53	13,1	13,5	14,0	0,97	0,97	0,98	„	Z.Z.W.	O.Z.O.	betrokken	„	betrokken
7	763,07	762,96	762,61	15,0	19,1	14,5	0,90	0,84	0,99	N.N.W.	N.W.t.N.	N.W.t.N.	bewolkt	weinig bewolkt	„

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.